

Asiakas

Nimi	Henkilötunnus/Y-tunnus	Asiakas-/asteritunnus
Jakeluosoite	Postinumero	Osoitetoimipaikka
Puhelinnumero, koti	Puhelinnumero, työ	Sähköpostiosoite
LEI-tunnus		

Allekirjoittamalla tämän sopimuksen:

- vahvistan, että olen vastaanottanut Nordean toimeksiantojen toteuttamista koskevat periaatteet ja hyväksyn ne;
- hyväksyn, että Nordea Bank Oyj voi toteuttaa toimeksiannon kauppapaikan eli säännellyn markkinan, monenkeskisen kaupankäyntijärjestelmän tai organisoidun kaupankäyntijärjestelmän ulkopuolella;
- hyväksyn, että Nordea Bank Oyj voi harkintansa mukaan jättää julkaisematta antamani rajahintatoimeksiannon, mikäli se poikkeaa huomattavasti vallitsevasta markkinatilanteesta; ja
- hyväksyn, että Nordea Bank Oyj, sen kanssa samaan konserniin kuuluva yritys, sen määräysvallassa oleva yhteisö tai säätiö taikka näiden eläkesäätiö tai eläkekassa tai kaupan todellinen toteuttaja voi olla toimeksiannon vastapuolena.

Sijoituspalvelusopimuksen yleiset ehdot

Tämän sopimuksen allekirjoittanut asiakas ja Nordea Bank Oyj ("pankki") ovat sopineet sijoituspalveluista seuraavaa:

1. Soveltamisala

Näitä ehtoja sovelletaan asiakkaan ja pankin välillä tehtyyn sopimukseen sijoitus- ja oheispalvelujen tarjoamisesta. Näiden ehtojen lisäksi asiakkaan ja pankin väliseen sopimussuhteeseen sovelletaan kunkin sijoitus- ja oheispalvelun yleisiä ja erityisiä ehtoja. Mikäli näiden sopimusehtojen ja sijoitus- tai oheispalvelua koskevan erillisen sopimuksen välillä on ristiriitaa, sovelletaan ensisijaisesti erillisen sopimuksen ehtoja.

2. Tiedot palveluntarjoajasta

Nimi: Nordea Bank Oyj
Osoite: Satamaradankatu 5, 00020 Nordea
Y-tunnus: 2858394-9
Kotipaikka: Helsinki

Yllä mainittua osoitetta lähimmän asiakaspalvelua tarjoavan konttorin osoite on Siltasaarenkatu 12, Helsinki. Lisäksi Nordea 24/7 palvelee henkilöasiakkaita numerossa 0200 3000. Muiden konttoreiden yhteystiedot löytyvät osoitteesta: nordea.fi.

Nordea Bank Oyj:n toimintaa valvoo ja toimilupaviranomaisena toimii: Euroopan Keskuspankki (EKP)
Sonnemannstrasse 22,
60314 Frankfurt am Main, Saksa puhelin: +49 69 1344 0
www.ecb.europa.eu

Lisäksi Nordea Bank Oyj:n toimintaa valvoo valtuuksiensa puitteissa: Finanssivalvonta
Snellmaninkatu 6, PL 103, 00101 Helsinki puhelin: +358 9 183 51
www.finanssivalvonta.fi

Nordea Bank Oyj:n toimintaa valvovat valtuuksiensa puitteissa myös kuluttaja-asiamies ja muut suomalaiset viranomaiset.

Pankki toimii Nordea Henkivakuutus Suomi Oy:n (jäljempänä "Nordea Henkivakuutus") asiamiehenä tarjoten vakuutuksia tämän nimissä ja lukuun. Pankki ja Nordea Henkivakuutus ovat osa Nordea-konsernia.

3. Asiakasluokitus

Asiakas luokitellaan sijoittajana ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ellei asiakkaalle ole toisin ilmoitettu tai ellei asiakasluokitusta ole asiakkaan pyynnöstä muutettu.

Ei-ammattimainen asiakas on laajimman sijoittajansuojan piirissä ja hänen kohdallaan tiedonanto- ja selonottovelvollisuus sekä sijoituspalvelun tarjoamista koskevat menettelytapasäännökset ovat laajimmat.

Asiakkaalla on lain mukaan oikeus pyytää kirjallisesti asiakasluokittelunsa muuttamista, mikäli asiakas katsoo, että ammattimaisen asiakkaan edellytykset hänen osaltaan täyttyvät. Pankilla ei ole velvollisuutta suostua asiakkaan pyyntöön.

Asiakas suostuu siihen, että pankki antaa lakisääteisen velvollisuutensa perusteella arvopaperin liikkeeseenlaskijalle tai muulle arvopaperin tarjoajalle pyynnöstä tiedon Asiakkaan asiakasluokituksesta kyseessä olevan arvopaperin osalta.

Tarkempia tietoja asiakasluokituksesta on saatavilla lähimmästä pankin konttorista tai osoitteesta nordea.fi/mifid2.

4. Asiakkaalta tarvittavat tiedot

Asiakas on velvollinen ilman aiheutonta viivytystä ilmoittamaan pankille asiakastietojen muuttumisesta kirjallisesti. Lisäksi asiakas on velvollinen ilman aiheutonta viivytystä ilmoittamaan pankille verotuksellisen asemansa, kaikki kansalaisuutensa sekä yritys ja yhteisöiden osalta LEI-tunnuksensa. Pankki ei vastaa vahingosta, joka johtuu siitä, että asiakastietojen muuttumisesta ei ole ilmoitettu tämän sopimuksen mukaisesti pankille.

Jotta pankki voi tarjota asiakkaalle tämän sijoitustavoitteita vastaavia tuotteita ja palveluita, asiakas sitoutuu antamaan pankille riittävät tiedot soveltuvuuden arviointia varten. Lisäksi ei-ammattimainen asiakas sitoutuu antamaan pankille riittävät tiedot taloudellisesta tilanteestaan sekä sijoituskokemuksestaan ja -tietämyksestään.

5. LEI-tunnus

LEI-tunnuksella tarkoitetaan yhteisötunnusta, joka on tarkoitettu rahoitusmarkkinoilla toimivien yhteisöjen tunnistamiseen. LEI on lyhennys englanninkielen sanoista Legal Entity Identifier. Tunnuksessa on 20 merkkiä, ja se perustuu ISO 17442 -standardiin.

Toimeksiannon antamisen edellytys on, että asiakkaalla, joka on oikeushenkilö, on voimassa oleva LEI-tunnus, jonka asiakas on antanut pankille tiedoksi. Yksityishenkilöiden osalta pankki edellyttää, että asiakas on antanut pankille tarpeelliset tiedot kansalaisuuksestaan ja muut tarvittavat lisätiedot. Mikäli asiakkaan puolesta toimii valtuutettu, vastaavat tiedot on annettava valtuutetusta.

Sijoituspalvelusopimuksen yleiset ehdot (jatkuu)

6. Henkilö- ja asiakastietojen käyttö

Pankki käsittelee rekisterinpitäjänä henkilötietoja, kun se toimittaa tuotteita ja palveluja, joista osapuolet ovat sopineet. Lisäksi pankki käsittelee henkilötietoja muissa yhteyksissä, kuten silloin kun lakien ja muiden säännösten noudattaminen sitä edellyttää. Yksityiskohtaista tietoa henkilötietojen käsittelystä pankissa annetaan Nordean tietosuojaselosteessa, joka on saatavilla pankin verkkosivuilla osoitteessa nordea.fi. Tietosuojaselosteeseen voi saada myös ottamalla yhteyttä pankkiin. Tietosuojaseloste sisältää tietoa henkilötietojen käsittelyyn liittyvistä oikeuksista, joita ovat muun muassa oikeus saada pääsy tietoihin, oikeus tietojen oikaisemiseen ja oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen.

Asiakkaan, joka on oikeushenkilö, on toimitettava Nordean tietosuojaseloste henkilöille, joiden henkilötietoja se luovuttaa pankille.

Asiakkaan henkilöluottotietoja voidaan käyttää sijoituspalveluihin liittyviä sopimuksia tehtäessä tai asiakkaan antamien sijoitustoimeksi- antojen hoitamisen yhteydessä. Luottotiedot hankitaan Suomen Asiakastieto Oy:n luottotietorekisteristä.

Asiakkaan tietoja voidaan luovuttaa kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti esimerkiksi pankin kanssa samaan kotimaiseen tai ulkomaiseen konserniin tai taloudelliseen yhteenliittymään kulloinkin kuuluvalla Suomessa tai ulkomailla sijaitsevalle yhtiölle tai muulle yhtiölle, joka on lain mukaan sellaisessa asemassa, että tietoja voidaan sille luovuttaa.

Asiakkaan tietoja voidaan lisäksi luovuttaa muulle palveluntarjoajalle asiakkaan tunnistamiseksi, asiointitapahtuman toteuttamiseksi tai selvittämiseksi, mikäli asiakas käyttää kyseisen palveluntarjoajan palvelua.

7. Asiointikielet

Palvelupisteestä ja sijoituspalvelusta riippuen asiakaspalvelu, sopimusehdot ja muut pankin asiakirjat ovat saatavilla suomen ja/tai ruotsin kielellä.

Jos sopimusehtojen tai muiden pankin kirjallisten asiakirjojen eri kieliversioiden välillä on eroja, suomenkieliset ehdot ja asiakirjat ratkaisevat.

8. Keskustelujen ja viestien tallentaminen

Pankki tallentaa sijoituspalveluiden tarjoamiseen liittyvät asiakkaan kanssa käytävät keskustelut ja viestit, jotka johtavat tai voivat johtaa asiakastoimeksiantojen vastaanottamiseen, välittämiseen tai toteuttamiseen. Pankilla on oikeus käyttää puhelin- ja muita tallenteita todisteina toimeksiannossa mahdollisesti ilmenevien erimielisyyksien ratkaisemisessa ja muihin asiakkaalle erikseen ilmoittamiinsa tarkoituksiin.

Pankilla on velvollisuus luovuttaa tallenteet toimivaltaisille viranomaisille pyynnöstä. Kopio asiakkaan kanssa käytyjen keskustelujen ja vaihdettujen viestien tallenteista on saatavilla pyynnöstä viiden vuoden ajan, tai toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä seitsemän vuoden ajan.

9. Sijoitusneuvontaa koskevat ehdot

Sijoitusneuvonnalla tarkoitetaan joko asiakkaan pyynnöstä tai pankin aloitteesta tapahtuvaa yksilöllisten suositusten antamista asiakkaalle yhdestä tai useammasta rahoitusvälineisiin liittyvästä liiketoimesta. Sijoitusneuvonta kattaa myös suositusten antamisen koskien pankin tarjoamia Nordea Henkivakuutuksen sijoitusvakuutuksia.

Pankin asiakkailleen tarjoama sijoitusneuvonta on luonteeltaan ei-riippumatonta. Sijoituspalvelulain mukaisella ei-riippumattomalla sijoitusneuvonnalla tarkoitetaan muuta kuin riippumatonta sijoitusneuvontaa. Pankin tarjoama sijoitusneuvonta ei perustu laajaan analyysiin eri rahoitusvälineistä, vaan rajoittuu pääasiallisesti pankin omiin tuotteisiin tai sellaisiin tuotteisiin, joihin pankilla on läheinen sidos. Pankin sijoitusneuvonta perustuu pääosin aktiivisesti hoidettuihin rahastoihin.

Ennen sijoitusneuvonnan tarjoamista Pankin on hankittava riittävät tiedot Asiakkaan sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä Asiakkaan taloudellisesta tilanteesta, mukaan lukien tappionsietokyky, ja sijoitustavoitteista, mukaan lukien riskiraja, jotta Pankki voi suositella Asiakkaalle soveltuvia, erityisesti Asiakkaan riskirajan ja tappionsietokyvyn mukaisia rahoitusvälineitä ja palveluja. Jos Asiakas ei anna Pankille riittäviä tietoja tai Pankki katsoo, ettei rahoitusväline tai palvelu ole Asiakkaalle soveltuva, Pankki ilmoittaa tästä Asiakkaalle ja varoittaa liiketoimeen sisältyvästä riskistä.

Pankki ei tarjoa asiakkaalle säännöllistä arviointia kyseiselle asiakkaalle suositeltujen rahoitusvälineiden soveltuvuudesta, ellei asiakkaan kanssa ole erikseen toisin sovittu.

10. Toimeksiantojen toteuttamista ja välittämistä koskevat periaatteet

Pankilla on toimeksiantojen toteuttamista ja välittämistä koskevat toimintaperiaatteet ja prosessit sen varmistamiseksi, että asiakkaalle saavutetaan paras mahdollinen tulos ottaen huomioon kustansiannon toteuttamisen kannalta olennaiset seikat, kuten hinta, kustannukset, nopeus, toteuttamisen ja toimituksen todennäköisyys, suuruus ja luonne.

Asiakas hyväksyy, että pankki voi toteuttaa toimeksiannon kauppa-paikan ulkopuolella. Asiakas hyväksyy myös, että pankki voi harkintansa mukaan jättää julkaisematta asiakkaan rajahinta-toimeksiannon, mikäli se poikkeaa huomattavasti vallitsevasta markkinatilanteesta.

Asiakas on tietoinen ja hyväksyy, että pankki, sen kanssa samaan konserniin kuuluva yritys, sen määräysvallassa oleva yhteisö tai säätiö taikka näiden eläkesäätiö tai eläkekassa tai kaupan todellinen toteuttaja voi olla toimeksiannon vastapuolena.

Mikäli asiakas haluaa antaa erityisen ohjeen toimeksiantonsa toteuttamisesta, on asiakkaan otettava yhteys pankin asiakaspalveluun tai lähimpään konttoriin.

Pankki julkistaa internetsivuillaan vuosittain kunkin rahoitusvälinelajin osalta viisi kaupankäyntivolyyymilla tärkeintä toteuttamispaikkaa edellisen vuoden osalta sekä tiedot toteutuksen laadusta.

Toimintaperiaatteet kokonaisuudessaan sekä lyhennelmä on saatavissa joko pankin konttoreista tai osoitteesta: nordea.fi/mifid2.

11. Toimeksiannot asiakkaan aloitteesta yksinkertaisilla rahoitusvälineillä

Silloin, kun on kyseessä asiakkaan aloitteesta tapahtuva toimeksiantojen toteuttaminen tai välittäminen lainsäädännön mukaisilla ns. yksinkertaisilla rahoitusvälineillä, pankki ei arvioi rahoitusvälineen asianmukaisuutta asiakkaalle, eikä siten myöskään sitä, onko asiakkaalla riittävät tiedot ja kokemus ymmärtää kaikki rahoitusvälineeseen liittyvät riskit.

12. Toimintaperiaatteet eturistiriitojen tunnistamisessa ja

ehkäisemisessä noudatettavista menettelytavoista Pankilla on toimintaperiaatteet eturistiriitojen välttämiseksi ja hallitsemiseksi. Toimintaperiaatteista on olemassa erillinen selvitys, joka on saatavissa joko pankin konttoreista tai osoitteesta: nordea.fi/mifid2.

13. Kannustimet

Pankki voi vastaanottaa kannustimia sen yhteistyökumppaneilta. Asiakkaalle annetaan ennen palvelun tarjoamista erikseen tieto kyseiseen palveluun liittyvien kannustimien määrästä tai tieto niiden laskentamenetelmästä, jolloin saadun tai maksetun maksun tai edun tarkka määrä ilmoitetaan asiakkaalle jälkikäteen.

Sijoituspalvelusopimuksen yleiset ehdot (jatkuu)

Kannustimet on tarkoitettu parantamaan asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua, eivätkä ne haittaa sen veloitteen noudattamista, jonka mukaan pankin on toimittava rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti asiakkaidensa etujen mukaisesti. Pankki on velvollinen huolehtimaan, että asiakkaan saamat laadunparannukset ovat arvoltaan oikeassa suhteessa pankin vastaanottamiin kannustimiin.

14. Sopimusehtojen muuttaminen

Pankilla on oikeus muuttaa tämän sopimuksen ehtoja.

Pankki ilmoittaa asiakkaalle kirjallisesti, pankin verkkopankissa tai muulla pysyvällä välineellä ehtojen muutoksista, jotka lisäävät asiakkaan velvollisuuksia tai vähentävät hänen oikeuksiaan. Muutokset tulevat voimaan sen kalenterikuukauden alusta, joka lähinnä alkaa 30 kalenteripäivän kuluttua ilmoituksen lähettämisestä tai siitä, kun muutokset on julkaistu pankin verkkopankissa tai muutoin pysyvällä välineellä.

Sopimus jatkuu muutetun sisältöisenä, ellei asiakas irtisano sitä vähintään viittä (5) pankkipäivää ennen muutoksen voimaantuloa.

Hintojen ja palkkioiden muutoksista pankki ilmoittaa palveluhinnastossa.

15. Pankin ja asiakkaan väliset ilmoitukset

Asiakas lähettää pankille näitä ehtoja koskevat ilmoitukset kirjallisesti, pankin verkkopankissa tai muulla erikseen sovittavalla tavalla.

Pankki toimittaa sijoitus- ja oheispalveluiden tarjoamiseen liittyvät tiedonannot ja asiakirjat (esim. raportit, otteet ja ilmoitukset) lähtökohtaisesti sähköisessä muodossa pysyvällä välineellä kaikille pankkitunnukset omaaville asiakkailla ellei kyseiseen palveluun sovellettavasta erityisehdosta muuta johdu. Ei-ammattimaisella asiakkaalla on kuitenkin oikeus vaihtoehtoisesti saada yllämainitut tiedot paperimuodossa, olemalla yhteydessä Nordean asiakaspalveluun ja esittämällä pyynnön saada vastaanottaa tiedot paperimuodossa.

Pankin lähettämät ilmoitukset katsotaan tulleen asiakkaan tietoon ja määräaika lasketaan alkavaksi, jollei muuta näytetä, kun ilmoitus on toimitettu verkkopankkipalveluun tai muutoin pysyvällä välineellä asiakkaan saataville tai seitsemäntenä (7) kalenteripäivänä sen jälkeen, jona ilmoitus on annettu postin kuljetettavaksi, tai sinä päivänä, jolloin ilmoitus on annettu lähetille.

Mikäli asiakas asuu vakituisesti ulkomailla eikä hän pysty vastaanottamaan ilmoituksia sähköisessä muodossa verkkopankissa tai muulla pysyvällä välineellä, katsotaan ilmoituksen tulleen asiakkaan tietoon neljäntoista (14) kalenteripäivän kuluttua ilmoituksen lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

16. Pankin vastuu ja korvausvelvollisuus

Pankki vastaa virheillään tai laiminlyönneillään asiakkaalle aiheuttamastaan välittömästä vahingosta. Pankki ei vastaa välillisestä tai epäsuorasta vahingosta, kuten esimerkiksi saamatta jääneestä tuotosta. Pankki ei vastaa myöskään kolmannelle osapuolelle aiheutuneesta vahingosta.

Pankki ei vastaa toiminnan taloudellisesta tuloksesta, verovaikutuksista eikä sijoittamiseen liittyvästä riskistä.

Nämä ehdot eivät rajoita asiakkaalle arvo-osuus- tai arvopaperitililainsäädännön mukaan kuuluvia oikeuksia, joista ei voi sopia toisin.

17. Asiakkaan taloudellinen vastuu

Asiakas on tietoinen sijoitustoimintaan liittyvistä riskeistä ja vastaa toimintansa ja sijoituspäätöksensä taloudellisesta tuloksesta ja veroseuraamuksista. Tämä vastuu on asiakkaalla siitä riippumatta, onko pankki suorittanut asiakasta ja rahoitusvälinettä koskevan soveltuvuus- tai asianmukaisuusarvioinnin tai katsotaanko asiakkaan saaneen sijoitusneuvontaa sijoituspäätöstä varten.

Asiakas on tietoinen myös siitä, että sijoituspäätöstä ei voida perustaa pelkästään rahoitusvälinettä koskevaan markkinointiin ja markkinointi- materiaaliin, vaan rahoitusvälinettä koskeviin tietoihin kokonaisuudes- saan. Historiallinen tuotto ei ole tae tulevasta kehityksestä.

18. Asiakkaan huomautukset

Mahdolliset tätä sopimusta koskevat huomautukset tai vaatimukset tulee tehdä pankille kirjallisesti tai pankin verkkopankin asiakasposti- viestillä viipymättä ja viimeistään 30 kalenteripäivän kuluessa asiakkaan saatua tiedon toimenpiteestä. Ellei muuta osoiteta, katsotaan asiakkaan saaneen tiedon kohdassa 15. Pankin ja asiakkaan väliset ilmoitukset mainitulla tavalla.

Sijoitus- tai oheispalveluja koskevat huomautukset on kuitenkin tehtävä pankille tai muulle palveluntarjoajalle palvelua koskevan erillisen sopimuksen yleisten ehtojen asettamassa määräajassa.

Sijoitusrahastoihin tehtyjä kertatoimeksiantoja koskevat huomautukset on tehtävä pankille kirjallisesti ja viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemän (7) kalenteripäivän kuluttua asiakkaan saatua tiedon huomautuksen kohteena olevasta toimenpiteestä.

19. Ylivoimainen este

Sopijapuoli ei vastaa vahingosta, joka aiheutuu ylivoimaisesta esteestä tai vastaavasta syystä aiheutuvasta sopijapuolen toiminnan kohtuuttomasta vaikeutumisesta. Sopijapuoli on velvollinen ilmoittamaan kirjallisesti tai muutoin todisteellisesti toiselle sopijapuolelle häntä kohdanneesta ylivoimaisesta esteestä niin pian kuin se on mahdollista.

Jos ylivoimainen este koskee pankkia, pankki voi ilmoittaa asiasta valtakunnallisissa päivälehdissä.

20. Talletus- ja sijoittajien korvausrahastosuoja

Asiakkaan pankissa pitämät rahavarat ja rahoitusvälineet kuuluvat kulloinkin voimassa olevan talletus- ja sijoittajien korvausrahastosuojan piiriin laissa säädetyssä laajuudessa.

Sijoittajien korvausrahasto korvaa ei-ammattimaiselle sijoittajalle enintään 20 000 euroa, jos pankki ei pysty suoriutumaan velvoitteistaan pysyvien maksuvaikeuksien takia.

Sijoittajien korvausrahastosuoja ei kata sijoitusrahastotoimintaa eikä sijoitussidonnaisia vakuutuksia tai talletuksia. Korvaus ei koske arvopaperien kurssimuutoksista johtuvia tappioita. Asiakas ei ole oikeutettu korvaukseen sijoittajien korvausrahastosta, mikäli asiakkaalle suoritetaan kyseisiä varoja koskeva korvaus talletussuojarahastosta.

21. Sopimuksen voimassaolo

Sopimus on voimassa toistaiseksi. Molemmilla osapuolilla on oikeus irtisanoa sopimus lakkaamaan välittömästi. Sopimus päättyy kuitenkin aikaisintaan silloin, kun asiakkaan kaikki sijoitus- tai oheispalvelua koskevat erilliset sopimukset ovat päättyneet.

22. Yhdysvalloissa tai muissa rajoituksenalaisissa maissa asuvia koskevat erityisehdot

Yhdysvalloissa ja vastaavanlaisissa rajoituksenalaisissa maissa asuville ei markkinoida sijoituksia eikä tarjota sijoitusneuvontaa tai sellaista informaatiota, jota voidaan pitää neuvona tai kehotuksena. Yhdysvalloissa asuvat eivät voi merkitä rahastoja eivätkä tehdä sijoitusvakuutuksia.

Mikäli asiakas asuu Yhdysvalloissa tai muissa rajoituksenalaisissa maissa, Pankilla on oikeus rajoittaa tämän sopimuksen mukaan tarjottavaa palvelua ilman eri ilmoitusta. Pankilla on oikeus purkaa sopimus päättymään välittömästi, mikäli asiakas muuttaa Yhdysvaltoihin tai muuhun rajoituksen alaiseen maahan. Asiakas sitoutuu ilmoittamaan pankille välittömästi muutostaan Suomen ulkopuolelle.

Sijoituspalvelusopimuksen yleiset ehdot (jatkuu)

23. Sopimuksen siirtäminen

Pankilla on oikeus ilman asiakkaan suostumusta siirtää tämän sopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa pankin kanssa samaan konserniin kuuluvalla yhteisöllä.

24. Sovellettava laki ja erimielisyyksien ratkaiseminen

Riitaisuuksien ratkaisemiseen sovelletaan Suomen lakia.

Mikäli sopijapuolten välille syntyy sopimukseen perustuvia erimielisyyksiä, jotka eivät ratkea sopijapuolten välisillä neuvotteluilla, asiakas voi ottaa yhteyttä pankin palveluasiamieheen, sähköposti: palveluasiamies@nordea.fi. Lisätietoja pankin asiakaspalauteprosessista ja muutoksenhausta on saatavilla lähimmästä pankin konttorista tai osoitteesta: nordea.fi.

Asiakas voi ottaa yhteyttä myös seuraaviin tahoihin:

Vakuutus- ja rahoitusneuvonta voi auttaa erimielisyyksien selvittämisessä, mutta se ei voi antaa oikeudellisesti sitovia ratkaisuja. Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan yhteydessä toimivat Vakuutuslautakunta, Pankkilautakunta ja Sijoituslautakunta.

Yhteystiedot:

Porkkalankatu 1, 00180 Helsinki, puhelin (09) 6850 120. Lisätietoja osoitteesta: www.fine.fi.

Sijoituslautakunta antaa ratkaisusuosituksia ei-ammattimaisten asiakkaiden ja palveluntarjoajien lautakunnalle esittämistä erimielisyyksistä.

Lautakunta käsittelee sijoituspalvelulaissa ja sijoitusrahastolaissa tarkoitettuihin sijoitus- ja sijoitusrahastopalveluihin liittyviä palveluntarjoajan ja ei-ammattimaisen asiakkaan välisiä asioita.

Lisäksi lautakunta käsittelee vakuutusopimuslain mukaisia sijoitusvakuutuksia koskevia palveluntarjoajan ja ei-ammattimaisen asiakkaan välisiä asioita.

Ratkaisusuositukset koskevat lain, viranomais määräysten, hyvän arvopaperimarkkinatavan, hyvän vakuutustavan ja sopimusehtojen soveltamista sekä palveluntarjoajan menettelyä. Ne voivat koskea myös korvauksen määrää.

Sijoituslautakunta ei käsittele vaatimuksia, jotka kohdistuvat muuhun kuin sijoituspalveluja tarjoavaan yritykseen, rahastoyhtiöön tai sijoitusvakuutuksia tarjoavaan vakuutusenantajaan.

Yhteystiedot:

Porkkalankatu 1, 00180 Helsinki, puh. (09) 6850 120. Lisätietoja osoitteesta: www.fine.fi.

Kuluttajariitalautakunta voi antaa ratkaisusuosituksen kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisestä erimielisyydestä, joka koskee kulutushyödykkeen kuten rahoituspalvelun hankintaa tai liittyy kulutushyödykesopimukseen. Se ei kuitenkaan käsittele asioita, jotka koskevat arvopaperiasioita.

Yhteystiedot:

Hämeentie 3,
PL 306, 00531 Helsinki,
puh. 029 566 5200 (vaihe).
Lisätietoja osoitteesta: www.kuluttajariita.fi.

Sijoituspalveluista ja -tuotteista aiheutuvat riitaisuudet voidaan käsitellä myös sen Suomessa sijaitsevan paikkakunnan käräjäoikeudessa, jonka piirissä kuluttajalla on asuinpaikka, muutoin Helsingin käräjäoikeudessa.

Sopimus voidaan allekirjoittaa sovitulla tavalla joko kirjallisesti tai sähköisesti Nordean palvelussa. Mikäli allekirjoitus on tehty kirjallisesti, allekirjoitus on suoritettu seuraavasti:

Allekirjoitukset

Paikka, päivämäärä	Paikka, päivämäärä
Asiakkaan allekirjoitus	Nordea Bank Oyj
Nimenselvennys	Nimenselvennys

1. Toimeksiantojen toteutusperiaatteiden tarkoituksena on varmistaa jatkuvasti, että asiakkaiden toimeksiantojen toteutus johtaa parhaisiin mahdollisiin tuloksiin

Näissä toimeksiantojen toteutusperiaatteissa kuvataan Nordean järjestelyjä, joiden avulla varmistetaan, että toimeksiannot toteutetaan huolellisesti (Best Execution = huolellinen toteutus). Tämä asiakirja on yhteenveto Nordean toimeksiantojen toteutusperiaatteista.
www.nordea.fi/mifid2

Nordea toteuttaa asiakkaan rahoitusvälineitä koskevat toimeksiannot huolellisesti. Rahoitusvälineitä voivat olla esimerkiksi osakkeet, joukkolainat, johdannaiset (optiot, futuurit ja warrantit), sijoitusrahastot sekä strukturoidut tuotteet. Yksityiskohtaisia tietoja kutakin rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojen toteutuksesta annetaan toimeksiantojen toteutusperiaatteiden liitteissä.

2. Toimeksiantojen käsittely ja huolellinen toteutus

Nordea toteuttaa kaikkien ei-ammattimaisten asiakkaiden toimeksiannot huolellisesti. Seuraavassa esitetään yhteenveto siitä, kuinka tämä tehdään:

Nordean käytännöt toimeksiantojen toteutuksessa

Markkinapaikalle toimitettavat toimeksiannot. Nordea ostaa tai myy markkinapaikan jäsenenä rahoitusvälineitä asiakkaiden puolesta. Nordea toimii asiakkaan puolesta toimeksiannon asiamiehenä eikä Nordean ja markkinapaikan välillä käytetä välittäjiä.

Toiselle sijoituspalveluyritykselle (välittäjälle) toteutusta varten siirrettävät toimeksiannot, joissa Nordea toimii asiamiehenä. Tässä tapauksessa

Nordea ei ole sen markkinapaikan jäsen, jossa rahoitusvälineet, jotka asiakas haluaa ostaa tai myydä, on hyväksytty kaupankäynnin kohteeksi.

Kaupankäynti omaa salkkua vastaan: Tässä tapauksessa Nordea toimii vastapuolena asiakkaan toimeksiannon toteutuksessa. Nordea toimii toimeksiannossa päämiehenä omaan lukuunsa.

Asiakkaan antamat erityisohjeet

Jos asiakas antaa Nordealle erityisiä ohjeita toimeksiannon toteutuksesta osittain tai kokonaan, Nordea noudattaa näitä erityisohjeita. Erityisohjeet saattavat estää Nordeaa toteuttamasta joitakin tai kaikkia toimenpiteitä, joilla pyritään varmistamaan asiakkaan kannalta paras mahdollinen tulos.

Toimeksiantojen toteutukseen liittyvien tekijöiden tärkeysjärjestys

Ei-ammattimaisen asiakkaan kokonaistulos kattaa toimeksiantojen huolellisen toteutuksen ja toimeksiannot toteutetaan välittömästi parhaaseen tarjolla olevaan hintaan.

Kokonaistulos sisältää aina rahoitusvälineen hinnan ja kulut toimeksiannon toteutuksesta, kuten markkinapaikan toteutuspalkkiot sekä selvitys- ja käsittelypalkkiot. Yksityiskohtaisia tietoja annetaan vähittäisasiakkaiden toimeksiantojen toteutusta koskevissa ehdoissa.

www.nordea.fi/mifid2

Muut toimeksiannon toteutukseen liittyvät tekijät (nopeus, toteutuksen ja selvityksen todennäköisyys, toimeksiannon koko ja luonne ja/tai muut mahdolliset tekijät) voidaan asettaa etusijalle vain, jos ne ovat ratkaisevia parhaan mahdollisen kokonaistuloksen saavuttamiseksi.

3. Varaumat ja seikat, joihin Nordea ei voi kohtuudella vaikuttaa

Mikäli esiintyy järjestelmähäiriöitä, epävakautta tai katkoksia tai mikäli markkinaolosuhteet ovat poikkeukselliset eikä Nordea voi kohtuudella vaikuttaa niihin, Nordea voi toteuttaa toimeksiantoja muilla markkinapaikoilla kuin mitä on lueteltu osoitteessa

www.nordea.com/mifid.

Nordea pyrkii myös tällaisissa poikkeuksellisissa tilanteissa aina toteuttamaan toimeksiannot huolellisesti riippumatta tavasta, jonka se valitsee tai joka on käytettävissä erityistilanteessa.

4. Seuranta, periaatteiden tarkistaminen ja raportointi

Toimeksiantojen toteutusperiaatteita seurataan jatkuvasti ja periaatteet päivitetään vähintään kerran vuodessa.

Nordea julkaisee tietoja toimeksiantojen toteutuksen laadusta ja yksityiskohdista verkkosivuillaan osoitteessa www.nordea.com/mifid

Asiakkaana sinun tulee olla tietoinen ja ymmärtää muun muassa seuraavat asiat:

- sijoittaminen ja muut positiot rahoitusvälineisiin tapahtuvat omalla riskilläsi
- sinun on asiakkaana huolellisesti tutustuttava Nordea Bank Oyj:n palvelukohtaisiin ehtoihin ja soveltuviissa tapauksissa avaintietoasiakirjaan, tarjousesitteeseen sekä muihin kyseistä rahoitusvälinettä koskeviin tietoihin, ominaisuuksiin ja riskeihin
- käydessäsi kauppaa rahoitusvälineillä sinun on tärkeää tarkistaa transaktioita ja omistuksia koskevat laskelmat ja reklamoida mahdollisista virheistä välittömästi
- on tärkeää jatkuvasti seurata rahoitusvälineiden omistuksessa ja positioissa tapahtuvia arvomuutoksia
- sinun tulee olla itse aloitteellinen ja ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin vähentääksesi tappioiden riskiä sijoituksissasi ja positioissasi

1. Rahoitusvälineillä käytävä kauppa

Rahoitusvälineillä käytävä kauppa, jolla tarkoitetaan kauppaa muun muassa osakeyhtiöiden osakkeilla tai muun muotoisten yritysten vastaavilla arvo-osuuksilla, obligaatioilla, talletustodistuksilla, rahasto-osuuksilla, rahamarkkinavälineillä, johdannaissopimuksilla tai muilla arvopapereilla, jotka ovat vaihdantakelpoisia pääomamarkkinoilla, tapahtuu pääasiassa organisoidusti **kauppapaikassa**. Kauppaa käydään kauppapaikalla toimivien sijoituspalveluyritysten välityksellä. Asiakkaana sinun tulee yleensä ottaa yhteyttä tällaiseen sijoituspalveluyritykseen ostaaksesi tai myydäksesi rahoitusvälineitä.

1.1 Kauppapaikat ja kauppajen sisäiset toteuttajat

Kauppapaikoilla tarkoitetaan säänneltyä markkinaa sekä kahden tyyppisiä kaupankäyntijärjestelmiä –monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää ja organisoitua kaupankäyntijärjestelmää. Lisäksi asiakas voi käydä kauppaa kauppajen sisäisenä toteuttajana (SI) toimivan sijoituspalveluyrityksen välityksellä tai muulla tavoin siten, että kauppaa käydään sijoituspalveluyrityksen omaan lukuun tai muun asiakkaan lukuun.

Säännellyillä markkinoilla kauppaa käydään erityyppisillä rahoitusvälineillä. Osakkeista ainoastaan julkisten yhtiöiden osakkeet voidaan säännellyillä markkinoilla noteerata ja hyväksyä kaupankäyntiin ja näille yhtiöille asetetaan korkeita vaatimuksia koskien muun muassa yhtiön kokoa, liiketoimintaa, omistusrakennetta sekä yhtiön talouden ja toiminnan julkista raportointia.

Monenkeskistä kaupankäyntijärjestelmää (MTF) voidaan kuvailla pörssin tai sijoituspalveluyrityksen organisoimaksi ja ylläpitämäksi kaupankäyntijärjestelmäksi. Vaatimukset kaupankäynnin kohteena olevien rahoitusvälineiden osalta, esimerkiksi tiedottamiseen ja liiketoimintaan liittyen, ovat monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä tyypillisesti matalammat kuin vastaavat vaatimukset säännellyillä markkinoilla.

Organisoitu kaupankäyntijärjestelmä (OTF) on monella tapaa samanlainen kuin monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä. Organisoitussa kaupankäyntijärjestelmässä kauppaa voidaan kuitenkin käydä vain rahoitusvälineillä, jotka eivät ole osakkeita tai osakkeeseen verrattavia arvopapereita, kuten obligaatioilla ja johdannaisilla. Lisäksi kaupankäyntiin organisoidussa kaupankäyntijärjestelmässä, mukaan lukien toimeksiantojen täsmäytykseen, voidaan soveltaa vapaampia sääntöjä kuin säännellyillä markkinoilla ja monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä.

Kauppajen sisäinen toteuttaja (SI) on sijoituspalveluyritys, joka suunnitelmallisesti, säännöllisesti, järjestelmällisesti ja merkittävässä määrin käy kauppaa omaan lukuunsa toteuttaessaan asiakkaiden toimeksiantoja säänneltyjen markkinoiden tai kaupankäyntijärjestelmän ulkopuolella. Kauppajen sisäinen toteuttaja on velvollinen julkistamaan markkinaehtoiset tarjoukset, eli osto- ja myyntihinnat likvideistä rahoitusvälineistä, joilla kauppapaikassa käydään kauppaa ja joilla kauppajen sisäinen toteuttaja harjoittaa järjestelmällistä sisäkauppaa. Kauppa voidaan toteuttaa myös sijoituspalveluyrityksen kautta ilman, että on kyse sisäisestä kauppajen toteutuksesta, laitoksen omaan lukuun tai laitoksen toisen asiakkaan lukuun.

Suomessa on tällä hetkellä yksi säännelty markkina, Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilista (jäljempänä ”Helsingin pörssi”). Lisäksi organisoitua kauppaa käydään muissa kauppapaikoissa, joita ovat esimerkiksi Nasdaq Helsinki Oy:n First North Finland, joka on monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä (MTF). Lisätietoja pankin käyttämistä kauppapaikoista löydät linkistä www.nordea.fi.

Kauppa säännellyillä markkinoilla, kaupankäyntijärjestelmissä ja muissa kauppapaikoissa muodostaa **jälkimarkkinat** yhtiön jo liikkeeseen lasketuille (emitoiduille) rahoitusvälineille. Mikäli jälkimarkkinat toimivat hyvin, eli jos osakkeille löytyy helposti ostajia ja myyjiä ja jos ostajien ja myyjien tarjoamia hintoja sekä kaupantekokursseja (pääöskursseja) noteerataan jatkuvasti, siitä on etua myös yrityksille. Tällöin yritysten on helpompaa tarvittaessa laskea liikkeeseen uusia rahoitusvälineitä ja sitä kautta saada lisää pääomaa yhtiön toimintaan. **Ensimarkkinoiksi** kutsutaan markkinoita, joilla suoritetaan uusien vasta liikkeeseen laskettujen rahoitusvälineiden osto ja merkintä.

1.2 Kaupankäynti- ja noteerauslistat

Kauppapaikat jakavat osakkeet tavallisesti erilaisiin listoihin, joita julkaistaan esim. kauppapaikan kotisivuilla, päivälehdissä ja muissa medioissa. Ratkaisevaa sen kannalta, millä listalla kunkin yhtiön osakkeilla käydään kauppaa, voi olla yhtiön pörssiarvo (esim. Helsingin pörssin Large-, Mid- ja Small Cap). Myös vaihdetuimmat osakkeet saatetaan koota erityiselle listalle. Osakkeilla, jotka ovat noteerattu listalla, jossa osakkeille on asetettu korkeita vaatimuksia ja joiden osalta vaihto on suurta, katsotaan yleensä olevan alhaisempi riski, kuin muilla listoilla olevien osakkeiden.

Tietoja osakekursseista ja muusta informaatiosta osakkeisiin ja muun tyyppisiin rahoitusvälineisiin, kuten esimerkiksi rahasto-osuuksiin, optioihin ja obligaatioihin liittyen, julkaistaan myös säännöllisesti esim. kauppapaikkojen kotisivuilla, päivälehdissä ja muissa medioissa.

2. Rahoitusvälineisiin ja rahoitusvälineiden kaupankäyntiin liittyvät riskit

2.1 Yleistä riskeistä

Rahoitusvälineistä voidaan saada **tuottoa** joko **osinkona** (osakkeet ja rahastot) tai **korkona** (korkoa tuottavat rahoitusvälineet). Sen lisäksi rahoitusvälineen hinta (kurssi) voi nousta tai laskea suhteessa hintaan sijoitusta tehtäessä. Tästä eteenpäin luemme alla olevassa kuvauksessa sijoituskäsitteeseen mukaan myös rahoitusvälineeseen sisältyvät mahdolliset negatiiviset positiot (negatiivinen omistus), vrt. esimerkiksi mitä alla kohdassa 7 on sanottu lyhyeksi myynnistä. Kokonaistuotto on osingon tai koron ja rahoitusvälineen hintamuutoksen summa.

Sijoittaja tavoittelee luonnollisesti positiivista kokonaistuottoa, eli sellaista, joka tuottaa **voittoa**, mieluiten niin suurta kuin mahdollista. On kuitenkin myös olemassa **riski**, että kokonaistuotosta tulee negatiivinen eli, että sijoitus tuottaa **tappiota**. Tappion riski vaihtelee rahoitusvälineen mukaan. Tavallisesti rahoitusvälineeseen tehdyn sijoituksen voiton mahdollisuus on sidoksissa tappioriskiin. Mitä pidempi sijoituksen omistusaika on, sitä suurempi on voiton mahdollisuus ja tappion riski. Sijoitusten yhteydessä käytetään sanaa riski joskus ilmaisemaan sekä tappion riskiä, että voiton mahdollisuutta. Tässä ohjeistuksessa sanaa riski käytetään kuitenkin ainoastaan merkitsemään tappion riskiä. On olemassa erilaisia tapoja sijoittaa siten, että riski pienenee.

Tavallisesti pidetään parempana, ettei sijoiteta yhteen ainoaan tai vain harvaan rahoitusvälineeseen vaan, että sijoitetaan sen sijaan **useisiin erilaisiin** rahoitusvälineisiin. Tämä mahdollistaa **riskien hajauttamisen**, jolloin riskit eivät kasaannu eivätkä toteudu samanaikaisesti. Sijoitusten hajauttaminen ulkomaisille markkinoille pienentää myös normaalisti koko salkun riskiä, vaikka ulkomaisilla rahoitusvälineillä käytävään kauppaa liittyy lisäksi **valuuttariski**.

Rahoitusvälinesijoituksiin liittyy **taloudellinen riski**, jota kuvaillaan tarkemmin tuonempana tässä ohjeistuksessa. Asiakas vastaa riskistä itse, joten hänen tulee sen vuoksi käyttämänsä sijoituspalveluyrityksen – tai pääomaansa hallinnoivan asiamiehen – välityksellä ottaa asioista selvää ja näin ollen hankkia tietoa kyseisten rahoitusvälineiden kauppaa koskevista ehdoista (yleiset ehdot, avaintiedot, tarjousesite tai vastaava) sekä rahoitusvälineiden ominaisuuksista ja niihin liittyvistä riskeistä. Asiakkaan tulee myös jatkuvasti valvoa tällaisia rahoitusvälineitä koskevia sijoituksiaan. Tämä pätee myös silloin, kun asiakas on saanut sijoitusneuvontaa sijoittamisen yhteydessä. Asiakkaan tulee oman etunsa vuoksi olla valmis ryhtymään nopeasti toimenpiteisiin, jos se osoittautuu tarpeelliseksi, esimerkiksi myymällä negatiiviseen kehitykseen kääntyneen sijoituksensa tai asettamalla lisävakuuksia sijoituksille, jotka on rahoitettu lainalla, jonka vakuuksien arvo on laskenut.

On myös tärkeää ottaa huomioon riski, joka syntyy käytäessä kauppaa muussa kauppapaikassa kuin säännellyillä markkinoilla, joilla asetetut vaatimukset ovat yleisesti pienemmät.

2.2. Erilaisia riskikäsitteitä ym.

Riskienarvioinnissa, josta sinun asiakkaana tulee huolehtia rahoitusvälineisiin sijoittaessasi, ja säännöllisesti omistuksesi aikana, esiintyy lukuisia riskikäsitteitä ja muita tekijöitä, jotka on otettava huomioon ja joita on punnittava. Seuraavassa lyhyt kuvaus joistakin tavallisimmista riskikäsitteistä.

Markkinariski – riski, että markkinat, joilla sinulla asiakkaana on sijoitus (esim. Suomen osakemarkkinat), kokonaisuudessaan tai osittain heikkenevät.

Luottoriski – esimerkiksi liikkeeseenlaskijan tai vastapuolen puutteellisen maksukyvyyn riski, jonka seurauksena liikkeeseenlaskija tai vastapuoli ei kykene maksamaan korkoa tai pääomaa takaisin rahoitusvälineen liikkeeseenlaskun ehtojen mukaisesti.

Hintavolatilitteettiriski – riski, että suuret heilahtelut rahoitusvälineen kurssissa/hinnassa voivat vaikuttaa sijoitukseen negatiivisesti.

Kurssiriski – riski, että rahoitusvälineen kurssi/hinta laskee.

Veroriski – riski, että verosäännökset ja/tai verokannat ovat epäselviä tai voivat muuttua.

Valuuttakurssiriski – riski, että ulkomaan valuutta, johon omistus on sidottu (esim. rahasto-osuudet rahastossa, joka sijoittaa yhdysvaltalaisiin dollareissa noteerattuihin arvopapereihin), heikkenee.

Vipuvaikutusriski – johdannaisrahoitusvälineen rakenteesta johtuva riski, että kohde-etuuden hintakehitys saa suuremman negatiivisen vaikutuksen johdannaisen kurssiin/hintaan.

Oikeudellinen riski – riski, että lait ja säännökset ovat epäselviä tai voivat muuttua.

Yhtiökohtainen riski – riski, että tietty yhtiö menestyy odotettua heikommin tai että sitä kohtaa negatiivinen tapahtuma, jolloin yhtiöön sidotut rahoitusvälineet voivat menettää arvoaan.

Toimialakohtainen riski – riski, että tietty toimiala menestyy odotettua heikommin tai että sitä kohtaa negatiivinen tapahtuma, jolloin toimialaan sidotut rahoitusvälineet voivat menettää arvoaan.

Likviditeettiriski – riski, että et pysty myymään tai ostamaan rahoitusvälinettä tiettyyn toivottuun ajankohtaan.

Korkoriski – riski, että rahoitusvälineen, johon olet sijoittanut, arvo laskee markkinakoron muutosten takia.

3. Osakkeet ja osakkeisiin verrattavat rahoitusvälineet

3.1 Yleistä osakkeista

3.1.1 Osakkeet ja osakeyhtiöt

Osake on osakeyhtiön liikkeeseen laskema oman pääoman ehtoinen arvopaperi. Osakkeen arvo perustuu kulloinkin vallitsevaan näkemykseen osakkeen liikkeeseen laskeneen osakeyhtiön arvosta. Osakesijoituksen mahdolliset tuotot muodostuvat osingoista ja mahdollisesta pääoman arvonnoususta. Jos osakeyhtiö tuottaa voittoa, se jakaa tavallisesti osakkeille **osinkoa**. Osakkeet antavat myös yleensä **äänioikeuden** yhtiökokouksessa, joka on yhtiön korkein päättävä elin. Äänioikeus ja oikeus osinkoon voi kuitenkin myös vaihdella sen mukaan minkä osakesarjan osakkeista on kyse. On olemassa kahdenlaisia yhtiöitä, **julkisia** ja **yksityisiä**. Ainoastaan julkisten yhtiöiden osakkeilla saadaan käydä kauppaa kauppapaikalla.

3.1.2 Osakekurssi

Osakkeen **kurssiin (hintaan)** vaikuttavat ensi sijassa kyseisen osakkeen tarjonta ja kysyntä, joita puolestaan ainakin pitkällä aikavälillä ohjaavat **yhtiön tulevaisuuden näkymät**. Osakkeen arvostus perustuu lähinnä sijoittajien analyysiin ja arvioihin yhtiön mahdollisuuksista **tuleviin voittoihin**. Tuleva **toimintaympäristön kehitys** sisältäen muun muassa suhdanteet, teknologian, lainsäädännön ja kilpailun ratkaisee, miten yhtiön tuotteiden tai palveluiden kysyntä kehittyi, joten sillä on perustavanlaatuinen merkitys yhtiön osakkeiden kurssikehitykselle.

Myös vallitseva **korkotaso** vaikuttaa paljon hinnanmuodostukseen. Jos markkinakorot nousevat, uudet samanaikaisesti liikkeeseen lasketut korkoa tuottavat rahoitusvälineet tuottavat paremmin. Tällöin kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden kurssit yleensä laskevat, kuten myös liikkeessä olevien korkoa tuottavien rahoitusvälineidenkin kurssit. Syynä tähän on, että uusien liikkeeseen laskettujen korkoa tuottavien rahoitusvälineiden kasvanut tuotto on suhteellisesti katsottuna parempi kuin osakkeiden tuotto, ja sama koskee jo liikkeeseen laskettuja korollisia rahoitusvälineitä. Lisäksi osakekurssiin vaikuttaa negatiivisesti se, että yhtiön velkojen korot nousevat markkinakorkojen noustessa, mikä kaventaa voittomarginaalia.

Myös **muut yhtiön välittömästi liittyvät olosuhteet**, esim. muutokset yhtiön johdossa ja organisaatiossa sekä tuotantohäiriöt voivat vaikuttaa voimakkaasti yhtiön tulevaan kykyyn tehdä voittoa sekä lyhyellä, että pitkällä aikavälillä. Pahimmassa tapauksessa yhtiöllä menee niin huonosti, että se joudutaan asettamaan **konkurssiin**. Osakepääoma, eli osakkaiden sijoittama pääoma on tuolloin se pääoma, jota ensin käytetään yhtiön velkojen maksuun. Tämä johtaa useimmiten siihen, että yhtiön osakkeista tulee arvottomia.

Myös eräiden suurten **ulkomaisten pörssien ja muiden kauppapaikkojen** kurssit vaikuttavat kurssiin Suomessa muun muassa siksi, että osa suomalaisyhtiöistä on noteerattu myös ulkomaisilla markkinoilla ja markkinoiden välillä tapahtuu hintojen tasoittumista. Myös tiettyyn **toimialaan** kuuluvan yhtiön osakekurssin muutokset voivat usein vaikuttaa muiden saman toimialan yhtiöiden kurssiin. Tämä vaikutus voi ulottua myös yhtiöihin eri maissa.

Markkinoiden eri toimijoilla on erilaisia tarpeita sijoittaa käteisvaroja (likvidejä varoja) tai saada käyttöönsä käteisvaroja. Heillä on myös usein erilaiset käsitykset siitä, kuinka kurssin tulisi kehittyä. Nämä olosuhteet, mukaan lukien miten yhtiötä arvostetaan, vaikuttavat siihen, että markkinoilla on olemassa sekä ostajia, että myyjiä. Jos sijoittajat sen sijaan ovat yksimielisiä käsityksissään kurssikehityksestä, he kaikki haluavat joko ostaa, jolloin syntyy ostopainetta tai sitten myydä, jolloin syntyy myyntipainetta. Ostopaineen vallitessa kurssi nousee ja myyntipaineessa se laskee.

Osakkeiden vaihto, eli kuinka paljon tiettyä osaketta ostetaan tai myydään, vaikuttaa osaltaan osakekurssiin. Vaihdon ollessa vilkasta ero, ns. spread, sen kurssin välillä, jonka ostajat ovat valmiit maksamaan (**ostokurssi**), ja sen kurssin välillä, jonka myyjät pyytävät (**myyntikurssi**), **pienenee**. Kun osakkeen vaihto on vilkasta ja suuria summia voidaan vaihtaa ilman kovin suurta vaikutusta kurssiin, osakkeella on hyvä **likviditeetti**, joten sitä on helppo ostaa ja myydä. Säännellyillä markkinoilla listatuilla yhtiöillä on usein parempi likviditeetti. Eri osakkeiden kurssissa voi päivän aikana tai pidemmällä ajanjaksoilla esiintyä erilaista vaihtelua (**volatiliteetti**), eli nousua ja laskua ja eroja kurssimuutosten suuruudessa.

Tiedot kurssista, joilla osakkeen kauppaa on käyty (**kaupantekokurssit**) sekä tiedot päivän korkeimmasta, alimmasta ja viimeisimpänä noteeratusta osto/myyntikurssista ja lisäksi tiedot kauppajen euromääräisestä volyyymista julkaistaan muun muassa useimmissa suurissa päivälehdissä, markkinapaikkojen sekä sijoituspalveluyritysten ja mediayhtiöiden ylläpitämällä verkkosivuilla. Näiden kurssitietojen ajankohtaisuus voi vaihdella riippuen julkaisutavasta.

3.1.3 Eri osakesarjat

Osakkeet voivat jakautua eri osakesarjoihin, jotka merkitään erilaisin kirjaimin tai tunnuksin, esimerkiksi "A"-, tai "B"- osakkeisiin. Osakkeet eroavat yleensä toisistaan niiden tuottaman äänimäärän suhteen. Osake tuottaa normaalisti yhden äänen kaikissa yhtiökokouksessa käsiteltävissä asioissa, mutta yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että eri osakesarjojen osakkeilla on erisuuruinen äänimäärä tai, että osa yhtiön osakkeista ei tuota lainkaan äänioikeutta. Erot äänioikeudessa johtuvat muun muassa siitä, että omistuksen laajentuessa halutaan turvata perustajien tai alkuperäisten omistajien vaikutusvalta yhtiössä antamalla heille vahvempi äänioikeus. Uudet liikkeeseen lasketut osakkeet voivat siten saada heikomman äänivallan kuin alkuperäiset. Osakesarjojen välillä voi olla eroa myös osingon maksun suhteen.

3.1.4 Osakkeen nimellisarvottomuus/nimellisarvo sekä osakkeen jakaminen (split) ja yhdistäminen (käänteinen split)

Osakeyhtiölain lähtökohdalla on **nimellisarvoton** pääomajärjestelmä, joka tarkoittaa, että yhtiön osakkeilla ei ole nimellisarvoa, eivätkä yksittäiset osakkeet siten edusta tiettyä osuutta yhtiön osakepääomasta, ellei yhtiön yhtiöjärjestykseen erikseen ole otettu määräystä siitä, että yhtiön osakkeella on **nimellisarvo**.

Jos yhtiöjärjestykseen on otettu määräys **nimellisarvosta**, nimellisarvo on osuus, jota kukin osake edustaa yhtiön osakepääomasta. Yhtiötä perustettaessa on merkittävä osakepääomaan kunkin osakkeen osalta vähintään nimellisarvon määrä. Vastaavasti kun annetaan uusia osakkeita **osakeannilla**, osakepääomaa on samalla korotettava vähintään annettavien osakkeiden nimellisarvon määrällä. Jos osakkeilla on nimellisarvo, osakepääomaa ei myöskään saa alentaa niin, että se olisi vähemmän kuin osakkeiden yhteenlaskettu nimellisarvo.

Nimellisarvottomassa pääomajärjestelmässä osakkeen ja osakepääoman välillä ei ole mitään sidosta, jolloin voidaan esimerkiksi korottaa osakepääomaa antamalla osakkeita taikka antaa osakkeita korottamatta osakepääomaa. Nimellisarvottomassa järjestelmässä osakkeen merkintähinta voidaan siten määrittellä riippumatta osakepääoman suuruudesta.

Joskus yhtiöt haluavat muuttaa osakkeen arvoa, esimerkiksi siksi, että kurssi eli osakkeen markkinahinta on noussut voimakkaasti. Jakamalla osakkeen nimellisarvoltaan kahteen tai useampaan osaan (ns. **split**), osakkeen nimellisarvo alenee ja osakkeiden kurssi samanaikaisesti laskee. Osakkaalla on toki splitin jälkeenkin pääomansa jäljellä, mutta se on jakautuneena useampiin osakkeisiin, joilla on alempi nimellisarvo ja kurssi. Nimellisarvottomassa järjestelmässä voidaan vastaavanlainen lopputulos saada aikaan antamalla maksuttoman osakeannin kautta uusia osakkeita samassa suhteessa esim. yhtä osaketta kohti kaksi uutta osaketta.

Käänteisesti osakkeita voidaan myös **liittää yhteen (käänteinen split)**, jos kurssi laskee voimakkaasti. Tällöin vähintään kaksi osaketta liitetään yhteen yhdeksi osakkeeksi. Osakkaalla on toki käänteisen splitin jälkeenkin pääomansa jäljellä, mutta se on jakautuneena harvempiin osakkeisiin, joilla on korkeampi nimellisarvo ja kurssi.

3.1.5 Listautuminen, yksityistäminen ja yritysosto

Listautuminen tarkoittaa sitä, että tietyt yhtiön osakkeet tuodaan osakemarkkinoille eli otetaan kaupankäynnin kohteeksi säännellyillä markkinoilla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä (MTF). Yleisölle tarjotaan tällöin mahdollisuus **merkitä** (ostaa) yhtiön osakkeita. Useimmiten kyse on jo olemassa olevasta yhtiöstä, jonka osakkeita ei aikaisemmin ole ollut myynnissä säännellyillä markkinoilla tai muussa kauppapaikassa, ja jonka omistajat ovat päättäneet laajentaa omistusta ja helpottaa kaupankäyntiä yhtiön osakkeilla. Jos kyse on valtion omistamasta yhtiöstä, listautumista eli markkinoille tuloa kutsutaan **yksityistämiseksi**.

Yritysosto etenee yleensä siten, että yksi tai useampi sijoittaja tarjoaa yhtiön osakkaille mahdollisuutta myydä osakkeensa tietyin ehdoin. Jos ostaja saa enemmän kuin yhdeksän kymmenesosaa yhtiön kaikista osakkeista ja äänistä, ostaja (lunastaja) on oikeutettu käyvästä hinnasta lunastamaan muiden osakkeenomistajien osakkeet. Ostaja voi tässä tapauksessa vaatia jäljellä olevien osakkeiden **pakkolunastusta** ostotarjouksesta kieltäytyneiltä omistajilta. Näiden osakkaiden on tällöin pakko myydä osakkeensa ostajalle väliesmenettelyssä määrättävää korvausta vastaan. Osakkeenomistajalla, jonka osakkeet voidaan lunastaa (vähemmistöosakkeenomistaja), on vastaavasti oikeus vaatia osakkeidensa lunastamista.

3.1.6 Osakeanti eli liikkeeseen laskeminen

Yhtiö voi hankkia lisää pääomaa toimintaansa esimerkiksi maksullisen osakeannin kautta, joko laskemalla liikkeeseen uusia osakkeita (**uusmerkintä**) tai luovuttamalla osakeannissa yhtiön hallussa olevia omia osakkeitaan merkittäväksi. Tavanomaisesti osakeannissa luovutetaan osakkeita merkittäväksi maksua vastaan (**maksullinen osakeanti**), mutta osakeanti voi olla myös **maksuton**. Useimmiten vanhat omistajat saavat **merkintäoikeuksia**, jotka antavat heille etuoikeuden merkitä osakkeita osakeannissa samassa suhteessa kuin heillä ennestään on yhtiön osakkeita. Merkitsijän on yleensä maksettava uusista osakkeista tietty hinta (emissiokurssi), joka on useimmiten markkinakurssia alempi. Välittömästi sen jälkeen kun merkintäoikeudet, joilla on normaalisti tietty markkina-arvo, on erotettu osakkeista, osakekurssi tavallisesti laskee, merkinnän tehneiden osakkaiden osakkeiden lukumäärän samanaikaisesti kasvaessa. Ne osakkaat, jotka eivät ole merkinneet osakkeita, voivat yleensä joitakin viikkoja kestävästä merkintäajan aikana yrittää myydä merkintäoikeutensa siinä markkinapaikassa, jossa osakkeilla käydään kauppaa. Merkintäajan jälkeen merkintäoikeudet raukeavat ja tulevat siten käyttökelvottomiksi ja arvottomiksi.

Osakeyhtiö voi järjestää myös ns. **suunnatun osakeannin**, joka on tarkoitettu vain tietyille sijoittajapiirille, mikäli tähän on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Osakeyhtiö voi myös ns. **apporttiemission** avulla laskea liikkeeseen uusia osakkeita hankkiakseen muita yhtiöitä, liiketoimintaa tai varoja muussa kuin rahallisessa muodossa. Sekä suunnatussa osakeannissa, että apporttiemissiossa tapahtuu ns. **laimennusvaikutus**, joka kohdistuu nykyisten osakkaiden osuuteen yhtiön äänistä ja osakepääomasta, omistettujen osakkeiden lukumäärän ja sijoitetun pääoman markkina-arvon pysyessä yleensä ennallaan. Laimennusvaikutus voi liittyä myös esimerkiksi yhtiön antamien optioiden lunastamiseen.

Maksuttoman osakeannin ollessa kyseessä, osakepääoman korotusta ei yleensä tehdä nimellisarvottomassa järjestelmässä. Tällöin osakkeiden yhteenlaskettu määrä kasvaa oman pääoman pysyessä muuttumattomana, jolloin osakekohtainen arvo pienenee. Vaikka maksuton osakeanti laskee osakekurssia, osakas säilyttää yleensä osakkeiden lukumäärän kasvun ansiosta sijoittamansa pääoman markkina-arvon. Sellaisten yhtiöiden, joiden yhtiöjärjestyksessä on määrätty nimellisarvo, on kuitenkin korotettava osakepääomaa myös toteuttaessaan maksutonta osakeantia. Osakepääomaa voidaan tällöin korottaa esimerkiksi **rahastokorotuksella**, jolloin yhtiön varoja siirretään osakepääomaan yhtiön vapaasta omasta pääomasta.

3.2 Yleistä osakkeisiin verrattavista rahoitusvälineistä

Osakkeisiin läheisesti liittyviä rahoitusvälineitä ovat osakeindeksiobligaatit, talletustodistukset, vaihtovelkakirjat, osake- ja osakeindeksiopitot, osake- ja osakeindeksitermiinit, warrantit ja vipusertifikaatit.

3.2.1 Indeksioobligaatit/Osakeindeksioobligaatit

Indeksioobligaatit/Osakeindeksioobligaatit ovat obligaatioita, joiden tuotto riippuu koron sijaan esim. osakeindeksistä. Jos indeksi kehittyy positiivisesti, tuotto seuraa sitä ja kasvaa. Indeksikehityksen ollessa negatiivinen tuottoa ei välttämättä tule lainkaan. Obligaatista maksetaan kuitenkin lunastuspäivänä aina takaisin nimellisarvo, joka voi olla alempi kuin sijoitettu summa, joten esim. osakkeisiin ja rahasto-osuuksiin verrattuna tappioriski on rajoitettu. Osakeindeksioobligaatioon sijoittamisen riski voidaan, mahdollisen siitä maksetun ylikurssin ja kustannusten lisäksi, määrittellä vaihtoehtoiseksi tuotoksi, eli siksi tuotoksi, jonka sijoittaja olisi saanut sijoitetulle summalleen toisesta kohteesta. Indeksioobligaatilla voi olla erilaisia nimityksiä, kuten osakeindeksioobligatio, SPAX, osakeobligatio, luottokoriorobligatio, korkokoriorobligatio tai valuuttakoriorobligatio riippuen siitä, mikä omaisuuslaji määrittää obligaatiton tuoton. Indeksioobligaatia sanotaan usein myös pääomaturvatuiksi tai pääomasuojatuiksi tuotteiksi. Näiden käsitteiden tarkoituksena on kuvata, kuten yllä mainittiin, että huolimatta siitä, antaako tuote tuottoa vai ei, siitä maksetaan takaisin nimellisarvo, tavallisesti sijoitettu summa vähennettynä mahdollisesti maksetulla ylikurssilla. HUOM. Pääomasuoja ei koske tilannetta, jossa liikkeeseenlaskija asetetaan konkurssiin tai joutuu yritysaneeraukseen, johon liittyy julkinen akordi (saamisten alentaminen). Pankit, muut luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset sen sijaan voivat joutua kriisinratkaisun kohteiksi. Se tarkoittaa, että valtio voi ottaa ne hallintaansa ja että niiden tappiot käsitellään siten, että osakkeenomistajien ja velkojien omistuksia alas kirjataan ja/tai velkojien saamiset konvertoidaan osakeomistukseksi (ns. velkojen alaskirjaus tai bail-in).

3.2.2 Talletustodistukset

Talletustodistuksella tarkoitetaan todistusta oikeudesta ulkomaisiin osakkeisiin jota todistuksen myöntäjä säilyttää/hallinnoi haltijan lukuun. Talletustodistusten kauppaa käydään osakkeiden tapaan säännellyillä markkinoilla tai kauppapaikassa ja hintakehitys noudattaa normaalisti osakkeella kauppaa käyvän ulkomaisen markkinapaikan hintakehitystä. Osakkeiden ja muun tyyppisten osuuksien kauppaan liittyvien yleisten riskien lisäksi tulee huomioida myös mahdollinen valuuttariski.

3.2.3 Vaihtovelkakirjat

Vaihtovelkalainat (vaihtovelkakirjat) ovat korkoa tuottavia arvopapereita (lainoja vaihtovelkakirjan liikkeeseenlaskijalle), jotka tietyn ajanjakson kuluessa voidaan vaihtaa osakkeisiin. Vaihtovelkakirjojen tuotto, eli kuponkikorko, on yleensä korkeampi kuin vaihtovelkakirjojen osinko. Vaihtovelkakirjojen kurssi ilmaistaan prosentteina vaihtovelkakirjan nimellisarvosta.

3.2.4 Käänteiset vaihtovelkakirjat

Käänteiset vaihtovelkakirjat ovat korko- ja osakesijoituksen välimuoto. Käänteinen vaihtovelkakirja on sidottu yhteen tai useampaan kohde-etuutena olevaan osakkeeseen tai indeksiin. Tämä sijoitus tuottaa korkoa, eli kiinteää ja taattua tuottoa. Jos kohde-etuutena olevat osakkeet tai indeksit kehittyvät positiivisesti, maksetaan sijoittajalle takaisin alkuperäinen sijoitettu summa sekä kiinteä tuotto. Mikäli kohde-etuutena olevien osakkeiden tai indeksien kehitys sitä vastoin on negatiivinen, on olemassa riski, että haltija saa sijoitetun summan sijaan etukäteen määritellyn tuoton lisäksi yhden tai useamman osakkeen, joka sisältyy käänteiseen vaihtovelkakirjaan, tai vastaavan rahasumma.

3.2.5 Osakeoptiot ja osakeindeksiopiot

Osakeoptioita on erilaisia. Hankitut osto-optiot (engl. call options) antavat haltijalle oikeuden tietyn ajanjakson aikana ostaa jo liikkeeseen laskettuja osakkeita etukäteen määrättyyn hintaan. Myyntioptiot (engl. put options) antavat vastaavasti haltijalle oikeuden tietyn ajanjakson aikana myydä osakkeita etukäteen määrättyyn hintaan. Jokaista **hankittua** optiota vastaa yksi **asetettu** optio. Option hankkijan riski on, että ilman riskejä rajoittavia toimenpiteitä optio menettää arvoaan tai on arvoton sulkemispäivänä. Jälkimmäisessä tapauksessa option hankkija menettää maksamansa vastikkeen (premio). Option asettajaan kohdistuva riski voi ilman riskejä rajoittavia toimenpiteitä, olla rajoittamattoman suuri. Optioiden kurssiin vaikuttaa kohde-etuutena olevien osakkeiden tai indeksien kurssi, mutta useimmiten kurssivaihtelut ja hintavaikutus ovat suuremmat optioiden osalta.

Eniten osakeoptioilla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla. Siellä käydään kauppaa myös **osakeindeksiopioilla**. Nämä osakeindeksiopiot antavat tuottoa tai tappiota suoraan käteisenä (**käteissuoritus**) niiden kohde-etuutena olevan indeksin kehityksen perusteella. Ks. myös kohta 5, johdannaiset.

3.2.6 Osaketermiinit ja osakeindeksitermiinit sekä futuurit

Termiini tai **forward** tarkoittaa sitä, että osapuolet tekevät molemminpuolisesti sitovan sopimuksen kohde-etuuden ostosta tai myynnistä etukäteen sovittuun hintaan sopimuksessa sovittuna ajankohtana. Preemiota ei makseta, koska osapuolilla on vastaavat velvollisuudet toisilleen sopimuksen perusteella.

Futuuri on termiinin tai forwardin variantti. Futuurin ja forwardin välisenä erona on tilitystapa eli se, milloin sopimuksen osapuoli saa maksun tai suorittaa maksun sen mukaan, onko positio tuottanut voittoa vai tappiota. Futuurissa tilitys suoritetaan päivittäin ostajan ja myyjän välisin juoksevin maksutapahtumin kohde-etuuden päivittäisen arvonmuutoksen mukaan. Forwardissa tilitys suoritetaan vasta rahoitusvälineen sulkemispäivän yhteydessä.

Ks. myös kohta 5, johdannaiset.

3.2.7 Warrantit

Kauppaa käydään myös pidemmän juoksuajan osto- ja myyntioptioilla, joita kutsutaan yleensä **warrantiksi**. Warrantteja voidaan hyödyntää niiden kohde-etuutena olevien osakkeiden ostamiseksi tai myymiseksi tai muissa tapauksissa käteisvarojen hankkimiseksi, jos niiden kohde-etuutena olevan osakkeen kurssi kehittyy oikealla tavalla suhteessa warrantin lunastushintaan. Merkintäoptioita (engl. subscription warrants) osakkeisiin voidaan tietyn ajanjakson aikana käyttää vastaavien vastikään liikkeeseen laskettujen osakkeiden merkitsemiseen. Ks. myös kohta 5, johdannaiset.

3.2.8 Vipusertifikaatit

Vipusertifikaatit, joita usein kutsutaan yksinkertaisesti **sertifikaateiksi** tai tietyissä tapauksissa todistuksiksi, ovat yleensä esim. osto- ja myyntioption yhdistelmiä, ja ne ovat riippuvaisia kohde-etuudesta, kuten osakkeesta, indeksistä tai raaka-aineesta. Sertifikaatilla ei ole nimellisarvoa. Vipusertifikaattia ei pidä sekoittaa esim. yritystodistukseen, joka on eräänlainen velkakirja, jonka yritys voi laskea liikkeeseen ottaakseen lainaa pääomamarkkinoilta.

Vipusertifikaatin erityisominaisuutena on, että suhteellisen pienet kohde-etuuden kurssimuutokset voivat aiheuttaa merkittäviä muutoksia haltijan sijoituksen arvossa. Näistä arvonmuutoksista voi olla sijoittajalle etua, mutta ne saattavat olla hänelle myös epäedullisia. Haltijan tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että vipusertifikaattien arvo voi laskea ja romahtaa jopa täysin arvottomaksi, sillä seurauksella, että sijoitettu summa menetetään joko kokonaan tai osittain. Sama pätee useissa tapauksissa myös optioihin ja warrantteihin. Ks. myös kohta 5, johdannaiset.

4 Korkosidonnaiset rahoitusvälineet

Korkosidonnaiset rahoitusvälineet oikeuttavat **saamisoikeyteen** lainan liikkeeseenlaskijaa kohtaan. Tuottoa tulee yleensä **koron muodossa**. Korkoa tuottavia rahoitusvälineitä on erilaisia riippuen liikkeeseen lasketun välineen liikkeeseenlaskijasta, liikkeeseenlaskijan lainalle asettamasta vakuudesta, **voimassaoloajasta** takaisinmaksupäivään asti ja koronmaksun muodosta. Korko (kuponkikorko) maksetaan tavallisesti vuosittain.

Toinen koronmaksutapa on koron maksamisen sijasta myydä rahoitusvälineitä alennuksella (**diskonttopaperi**). Myynnin yhteydessä rahoitusvälineen hinta lasketaan diskonttaamalla lainasumma nykyarvoon laskettu korko mukaan lukien. Nykyarvo tai kurssi on matalampi kuin se määrä, joka saadaan takaisinmaksun yhteydessä (**nimellisarvo**). **Pankkien sijoitustodistukset ja valtion velkasitoumukset** ovat esimerkkejä diskonttopapereista, kuten myös obligaatiot, joilla on ns. **nollakupunkirakenne**.

Lisäksi toisenlainen korkoa tuottava obligaatio on valtion **premio-obligaatio**, jossa lainakorko arvotaan premio-obligaatioiden omistajien kesken. Lisäksi on olemassa muita korkosijoitus- ja säästämismuotoja, joissa korko on suojattu inflaation varalta ja sijoitus siten tuottaa kiinteää **reaalikorkoa**.

Riski korkoa tuottavissa rahoitusvälineissä liittyy voimassaoloaikana mahdollisesti tapahtuvaan kurssimuutokseen (kurssiriski) **markkinakorkojen** muuttuessa. Toinen riskitekijä on, että liikkeeseenlaskija ei ehkä pysty **maksamaan takaisin** lainaa (luottoriski). Lainat, joiden takaisinmaksulle on asetettu täysi vakuus, sisältävät siten tyypillisesti pienemmän riskin kuin vakuudettomat lainat. Yleisesti voidaan kuitenkin sanoa, että korkoa tuottavien välineiden tappioriski on matalampi kuin osakkeiden osalta. Korkean luottoluokituksen omaavan liikkeeseenlaskijan liikkeeseen laskema korkoa tuottava rahoitusväline voi siten olla hyvä vaihtoehto sijoittajalle, joka haluaa minimoida riskin, että säästöpääoma menettää arvoaan, ja se voi olla suositeltavampi lyhyen aikavälin säästämiseksi. Myös pitkän aikavälin säästämiseksi, jossa pääomaa ei haluta vaarantaa, esim. eläkkeen kartuttamistarkoituksessa, ovat korkoa tuottavat sijoitukset erittäin tavallisia. Korkoa tuottavan sijoituksen haittapuoli on, että sen arvonnousu on yleisesti ottaen matala. Esimerkkejä korkoa tuottavista sijoituksista ovat säästötilit, yksityiset obligaatiot ja korkorahastot.

Kurssit vahvistetaan päivittäin sekä lyhyen voimassaoloajan (vähemmän kuin vuosi), esim. valtion velkasitoumusten, että pidemmän voimassaoloajan rahoitusvälineiden, esim. obligaatioiden, osalta. Tämä tapahtuu raha- ja obligaatiomarkkinoilla. Markkinakorkoihin vaikuttavat keskuspankkien ja muiden suurten institutionaalisten markkinatoimijoiden tekemät analyysit ja arviot, jotka koskevat lukuisten eri taloudellisten tekijöiden kehitystä lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Näitä ovat mm. inflaatio, suhdanteet, korkokehitys Suomessa ja muissa maissa. Keskuspankki voi ryhtyä ns. rahapoliittisiin toimenpiteisiin markkinakorkojen kehityksen ohjaamiseksi siten, että inflaatio pysyy määrättyissä tavoitteissa. Niitä rahoitusvälineitä, joilla käydään kauppaa raha- ja obligaatiomarkkinoilla (**esim. valtion obligaatiot, valtion velkasitoumukset ja asunto-obligaatiot**) kaupataan usein hyvin suurina erinä (useita miljoonia).

Jos markkinakorot nousevat, laskevat **jo liikkeeseen laskettujen** kiinteäkorkoisten korkoa tuottavien rahoitusvälineiden kurssit, sillä uusien lainojen korkokanta seuraa todellista markkinakorkoa ja antaa siten korkeampaa korkoa kuin jo liikkeeseen lasketut rahoitusvälineet. Käänteisesti taas jo liikkeeseen laskettujen välineiden kurssit nousevat, kun markkinakorko laskee.

Valtion ja kuntien liikkeeseen laskemien lainojen katsotaan useimmissa tapauksissa olevan riskittömiä mitä tulee takaisinmaksuun, mikä näin ollen pitää paikkansa myös valtion- ja kuntaobligaatioiden osalta. Muut liikkeeseenlaskijat kuin valtio ja kunnat voivat joskus obligaatioita liikkeeseen laskettaessa asettaa **vakuuden** joko muiden rahoitusvälineiden tai omaisuuden muodossa (irtain- tai reaaliavakuus).

On olemassa myös muita korkoa tuottavia rahoitusvälineitä, joihin sisältyy obligaatioita korkeampi riski, mikäli liikkeeseenlaskijalle tulee vaikeuksia lainan takaisinmaksun kanssa, esim. **debentuurit**, sillä nämä lainat maksetaan takaisin vasta sitten, kun kaikki muut velkojat ovat saaneet omansa.

Eräs korkoa tuottavien rahoitusvälineiden muoto on **varmistetut obligaatiot**. Näihin liittyy oma, erityisen lainsäädännön mukainen etuoikeus. Varmistettuihin obligaatioihin liittyvien sääntöjen tarkoituksena on, että sijoittaja saa täyden maksun sovitun aikataulun mukaisesti, vaikka obligaatioiden liikkeeseenlaskija menisi konkurssiin olettaen, että obligaation vakuudeksi asetetun omaisuuden arvo on riittävän korkea.

5. Johdannaissopimukset

Johdannaissopimukset, kuten esimerkiksi optiot ja termiinit jne., lasketaan liikkeelle erilaisin kohde-etuuksin, esimerkiksi osakkeisiin, obligaatioihin, raaka-aineisiin ja valuuttoihin sidottuina. Johdannaissopimuksia voidaan käyttää apuna sijoituksen riskin rajoittamiseksi.

Kohde-etuuden kurssin kehitys vaikuttaa myös johdannaissopimuksen kurssiin. Erityinen seikka, joka on otettava huomioon, on että hintavaikutus johdannaissopimukseen ts. sijoitukseen on usein kohde-etuuden arvomuutosta voimakkaampi. Tämän vuoksi hintavaikutusta kutsutaan **vipuvaikutukseksi**, joka voi johtaa sijoitetun pääoman korkeampaan tuottoon kuin sijoittaminen suoraan kohde-etuuteen. Toisaalta vipuvaikutus voi yhtä hyvin johtaa johdannaissijoituksessa kohde-etuuden arvonehkeytykseen nähden suurempiin tappioihin, jos kohde-etuuden hintakehitys poikkeaa odotetusta. Vipuvaikutus, eli toisaalta mahdollisuus voittoon ja toisaalta tappion riski, vaihtelevat johdannaissopimuksen rakenteen ja käytettävän mukaan. Tämä asettaa suuria vaatimuksia johdannaissopimuksen ja kohde-etuuden hintakehityksen valvonnalle. Sijoittajan tulee oman etunsa vuoksi olla valmis nopeisiin toimenpiteisiin, usein samana päivänä, mikäli sijoitus johdannaissopimukseen näyttää muuttuvan epäedulliseen suuntaan. Riskiarvioinnissa on myös tärkeä ottaa huomioon, että mahdollisuus position/omistuksen myyntiin voi vaikeutua negatiivisen hintakehityksen aikana.

6. Rahastot ja rahasto-osuudet

Rahasto on ”salkku”, joka sijoittaa sijoittajilta kerätyn pääoman erilaisiin sijoituskohteisiin kuten esim. osakkeisiin ja obligaatioihin. Rahaston varat omistavat yhdessä kaikki siihen sijoittaneet rahasto-osuudenomistajat siinä suhteessa, kun he ovat siihen sijoittaneet. Rahastoja hallinnoi rahastoyhtiö. On olemassa erilaisia rahastoja, joilla on erilaisia tavoitteita ja sijoituspolitiikkoja. Sijoituspolitiikalla tarkoitetaan sitä, millaisiin rahoitusvälineisiin rahasto sijoittaa. Seuraavaksi kerrotaan lyhyesti tavallisimmista rahastotyypeistä.

Osakerahasto sijoittaa kaiken tai suurimman osan rahasto-osuudenomistajien sijoittamasta pääomasta, joko osakkeisiin tai osakesidonnaisiin arvopapereihin. On myös olemassa **yhdistelmärahastoja**, jotka sijoittavat sekä osakkeisiin, että korkoa tuottaviin rahoitusvälineisiin sekä **korkorahastoja**, joissa pääoma sijoitetaan pääasiallisesti korkoa tuottaviin rahoitusvälineisiin.

Yksi osakerahaston perusajatuksista on, että se sijoittaa useisiin eri osakkeisiin ja muihin osakesidonnaisiin rahoitusvälineisiin, mikä tarkoittaa, että rahasto-osuudenomistajan yhtiökohtainen riski on pienempi kuin sellaisen osakkeenomistajan riski, joka sijoittaa ainoastaan yhteen tai muutamaan osakkeeseen. Rahasto-osuudenomistajan ei myöskään tarvitse itse valita, ostaa, myydä ja valvoa osakkeita eikä muullakaan tavoin hallinnoida niitä.

Korkorahastojen periaate on sama kuin osakerahastojen – sijoitetaan useampiin korkoa tuottaviin rahoitusvälineisiin, jotta riski saadaan hajautettua rahastossa ja rahaston hallinnointi tapahtuu tulevaisuuden korko-odotusten perusteella.

Rahastojen rahasto on rahasto, joka sijoittaa muihin rahastoihin. Rahastojen rahasto voidaan nähdä vaihtoehtona sijoittamiselle useaan eri rahastoon. Tällöin voidaan saavuttaa vastaava riskin hajauttaminen kuin hyvin kootussa omassa rahastosalkussa voi olla. On olemassa eri sijoituspolitiikkoja ja riskitasoja omaavia rahastojen rahastoja.

Muita esimerkkejä rahastoista ovat **indeksirahastot**, joita ei hallinnoida aktiivisesti, vaan jotka sen sijaan sijoittavat vertailuindeksin mukaiseen rahoitusvälinekoriin.

Toisenlainen rahastotyyppi on **hedge fund -rahasto**. Hedge tarkoittaa englanniksi suojausta. Vaikka hedgingin tarkoituksena on suojata odottamattomilta markkinoilta tapahtuvilta muutoksilta, voi hedge fund -rahasto olla korkean riskin rahasto, sillä tällaiset rahastot ovat usein korkeasti lainoitettuja. Erilaisten hedge fund -rahastojen väliset erot ovat kuitenkin suuria ja on myös olemassa matalan riskitason hedge fund -rahastoja. Hedge fund -rahastojen tavoitteena on antaa positiivinen tuotto riippumatta siitä, ovatko osake- tai korkomarkkinat nousussa tai laskussa. Hedge fund -rahasto on usein erikoissijoitusrahasto, jolla on siten suurempi vapaus sijoitusmahdollisuuksiensa osalta kuin perinteisillä sijoitusrahastoilla. Sijoituspolitiikka voi vaihdella osakkeista, valuutoista ja korkoa tuottavista rahoitusvälineistä erilaisiin arbitraasistrategioihin (spekulaatiota esimerkiksi korko ja/tai valuuttakurssimuutoksilla). Hedge fund -rahastot käyttävät perinteisiä rahastoja useammin johdannaisia lisätäkseen tai vähentääkseen rahaston riskiä. Myös lyhyeksi myynti (ks. alla) on tavallista.

Rahastot voidaan jakaa myös **sijoitusrahastoihin** (joita kutsutaan myös **UCITS-rahastoiksi**) ja **vaihtoehtorahastoihin** (joita kutsutaan myös **AIF-rahastoiksi**) kuten erikoissijoitusrahastoihin. Sijoitusrahastot ovat rahastoja, jotka täyttävät ns. UCITS-direktiivin vaatimukset muun muassa riskien hajauttamisen, sijoitusrajoitusten sekä tietojen antamisen osalta. Erikoissijoitusrahasto on yhdyntyyppinen vaihtoehtorahasto. Erikoissijoitusrahastot ja muut vaihtoehtorahastot (esim. hedge-rahastot ks. edellä) ovat rahastoja, jotka eri tavoin poikkeavat UCITS-sääntelyssä olevista suojaavista säännöksistä ja siksi sinun on asiakkaana erityisen tärkeää selvittää, mitä sijoitussäännöksiä valitsemasi vaihtoehtorahasto noudattaa. Tarkempia tietoja rahaston sijoitussäännöistä, kohdistamisesta ja riskiprofiilista saat rahastoositteestä ja avaintietoasiakirjasta. Ulkomaisiin rahoitusvälineisiin sijoittaviin rahastoihin liittyy lisäksi valuutariski (ks. myös kohta 2.2 edellä).

Rahasto-osuudenomistajana saat rahastosta sen määrän rahasto-osuuksia, joka vastaa sijoitetun pääoman osuutta rahaston kokonaispääomasta. Rahasto-osuuksia voi ostaa tai lunastaa rahasto-osuuksia myyvien sijoituspalveluyritysten kautta tai suoraan rahastoyhtiöltä. On tärkeää huomata, että tietyillä rahastoilla on ennalta määrättyjä aikoja, jolloin rahasto on ”auki” ostojen ja lunastusten tekemiseen, minkä vuoksi säännöllinen kauppa ei aina ole mahdollista. Rahastoyhtiö laskee säännöllisesti rahasto-osuuksien kulloinkin voimassa olevan arvon, joka perustuu rahastoon sisältyvien rahoitusvälineiden kurssikehitykseen. Rahaston arvo määräytyy sen omistamien arvopapereiden tai muiden sijoituskohteiden markkina-arvojen perusteella. Rahastoon sijoitettavan pääoman arvo voi sekä kasvaa, että pienentyä, eikä siksi aina ole varmaa, että sijoittaja saa takaisin koko sijoittamansa pääoman. Rahastoon voi liittyä myös likvideettiriski, eli riski siitä, että rahasto-osuuksien muuttaminen käteiseksi ei onnistu suunnitellussa ajassa eikä toivottuun hintaan.

Lisäksi on olemassa myös **ETF:iä** (”Exchange-Traded Funds”) eli **pörssinoteerattuja rahastoja**. ETF:t muistuttavat tavallisia sijoitusrahastoja, mutta niitä voidaan ostaa osakkeiden tapaan kansainvälisistä pörseistä. Kaupankäynnin kohteena on tällöin rahasto, jonka kurssikehitys seuraa valittua indeksiä tai muuta kohde-etuutta. ETF-sijoittamiseen liittyvät riskit ovat lähtökohtaisesti samat kuin muussa kansainvälisessä rahastosijoittamisessa ja tuotteiden riskitaso voi vaihdella sijoitusstrategian ja kohteiden mukaan.

ETF:t voi jakaa kahteen ryhmään sen perusteella, mitä ne omistavat. Fyysinen ETF ostaa arvopapereita. Synteettinen ETF taas käyttää johdannaisia ostamisen sijaan. Etenkin synteettisen ETF:n haittapuolena on vastapuoli eli luottoriski, joka liittyy rahaston käyttämän johdannaissopimuksen vastapuolen maksukykyyn.

7. Lyhyeksi myynti

Lyhyeksi myynti tarkoittaa sitä, että rahoitusvälineiden lainaaja, joka on samanaikaisesti myös sitoutunut myöhempään ajankohtana palauttamaan samanlaisen rahoitusvälineen lainanantajalle, myy lainatut rahoitusvälineet. Myymällä rahoitusvälineet lainanottaja katsoo, että hän palauttamisajankohtana pystyy hankkimaan rahoitusvälineet markkinoilta edullisempaan hintaan kuin millä hän myi ne. Jos hinta onkin noussut, syntyy tappiota, joka voimakkaan hinnannousun seurauksena voi olla hyvinkin suuri.

8. Lainoitus

Rahoitusvälineitä voidaan monissa tapauksissa ostaa osittain lainatulla pääomalla. Koska sekä oma että lainattu pääoma vaikuttavat tuottoon, voit asiakkaana lainarahoituksen kautta saada suuremman voiton sijoituksen kehittyessä positiivisesti verrattuna ainoastaan omalla pääomalla tehtyyn sijoitukseen. Lainattuun pääomaan liittyvään velkaan ei vaikuta se, kehittykö ostettujen rahoitusvälineiden kurssi positiivisesti vai negatiivisesti, mikä on etu kurssikehityksen ollessa positiivinen. Mikäli ostettujen rahoitusvälineiden kurssi kehittyi negatiivisesti, on se vastaavasti haitta, sillä velkaa on jäljellä 100 %, mikä tarkoittaa sitä, että kurssin lasku kuluttaa omaa pääomaa vastaavalla summalla. Kurssin laskiessa voi oma pääoma hävitä osittain tai kokonaan samalla kun velka on maksettava kokonaan tai osittain arvoansa menettäneistä rahoitusvälineistä saaduilla myyntituotoilla. Velka on maksettava, vaikka myyntituotot eivät kattaisikaan koko velkaa.

Kansainvälisenä finanssipalvelukonsernina Nordea Bank Oyj ja sen tytäryhtiöt ("Nordea") kohtaavat toistuvasti mahdollisia tai varsinaisia eturistiriitatilanteita. Nordean eturistiriitoja koskevat periaatteet koskevat kaikkia nordealaisia ja Nordean lukuun työskenteleviä henkilöitä. Nordean koko henkilöstön on toimittava reilusti, rehellisesti ja ammattitaitoisesti ja Nordean asiakkaiden etujen mukaisesti.

Periaatteiden mukaan kaikki varsinaiset ja mahdolliset eturistiriidat ja niiden mahdolliset vaikutukset asiakkaisiin on tunnistettava. Lisäksi on varmistettava, että käytössä on tehokkaat toimet, joilla estetään tai hallitaan Nordeaan tai Nordean asiakkaisiin kohdistuvien vahinkojen riskiä. Periaatteissa esitetään tärkeimmät organisaatioon ja hallintoon liittyvät menettelytavat, joiden avulla estetään ja hallitaan eturistiriitoja (mm. työtehtävien eriyttäminen ja fyysiset tietosuojat. Mikäli tiettyjä rahoituspalveluja tarjottaessa tunnistetaan eturistiriitatilanteita, joiden kohdalla käytettävissä olevat menettelytavat eivät riitä varmistamaan, että asiakkaisiin kohdistuvien vahinkojen riski vältetään, Nordean on kerrottava eturistiriidan lähteet sekä eturistiriitoihin liittyvien riskien vähentämiseksi toteutetut toimet.

Eturistiriitoja koskevat periaatteet on julkaistu kokonaisuudessaan verkkosivuillamme osoitteessa www.nordea.com.

1. Soveltamisala sekä sovellettavat säännökset ja sopimukset

Näitä ehtoja sovelletaan Nordea Bank Oyj:n ("pankki") ja asiakkaan, jolla on voimassa oleva Sijoituspalvelusopimus, väliseen arvopape-rivälitystoimintaan (toteuttamiseen ja välittämiseen).

Näitä ehtoja ei kuitenkaan sovelleta Nordea Markets -liiketoiminnan asiakkaalle tarjottavaan arvopaperivälitykseen eikä Nordea Funds Oyj:n hallinnoimien sijoitusrahasto-osuuksien merkintöihin eikä niiden lunastuksiin.

Näiden ehtojen lisäksi Toimeksiantoon sovelletaan kulloinkin voimassa olevaa koti- tai ulkomaista lainsäädäntöä ja viranomaisten antamia määräyksiä sekä kunkin kauppapaikan ja selvitysyhteisön antamia sääntöjä ja määräyksiä sekä muita mahdollisia Asiakkaan ja pankin välisiä sopimuksia. Jos Asiakas on liittynyt verkkopankki-palveluunsa pankin verkkopankissa kulloinkin tarjoaman sijoittami-seen tarkoitettun palvelun, sovelletaan lisäksi pankin kulloinkin voi-massaolevia Pankkitunnuksilla käytettävien palvelujen yleisiä sopi-musehtoja.

Jos nämä ehdot poikkeavat soveltuvasta laista tai markkinasään-nöistä, noudatetaan asianomaisen maan lakia ja markkinasääntöjä.

2. Määritelmät

Arvopaperi

Arvopaperilla tarkoitetaan sijoituspalvelulain mukaisia koti- ja ulko-maisia rahoitusvälineitä.

Asiakas

Sopijapuoli, joka on hyväksynyt nämä ehdot ja jonka pankki on hyväksynyt asiakkaakseen. Asiakas toimii omilla nimissään ja omaan lukuunsa suhteessa pankkiin.

Kauppapaikka

Lainsäädännössä tarkoitettu säännelty markkina, monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä ja organisoitu kaupankäyntijärjestelmä, niitä muussa valtiossa kuin Suomessa vastaava kaupankäynti sekä koti - tai ulkomainen selvitysyhteisö.

Konserni

Konsernilla tarkoitetaan Nordea Bank Oyj:tä ja kaikkia Nordea Bank Oyj:n kulloinkin omistamia tai välittömästi tai välillisesti hallinnoimia yhtiöitä.

Markkinasäännöt

Voimassaolevan lainsäädännön perusteella annetut päätökset ja viranomaismääräykset ja -ohjeet sekä Kauppapaikkojen säännöt, ohjeet ja määräykset, markkinoiden itsesääntely sekä kulloinkin sovellettava kauppatapa.

LEI-tunnus

Yhteisötunnus, joka on tarkoitettu rahoitusmarkkinoilla toimivien yhteisöjen tunnistamiseen. LEI on lyhenne englanninkielien sanoista Legal Entity Identifier. Tunnuksessa on 20 merkkiä, ja se perustuu ISO 17442 -standardiin.

Rajahinta

Asiakkaan myyntitoimeksiannoilleen määrittelemä vähimmäishinta ja ostotoimeksiannoilleen määrittelemä enimmäishinta.

Selvityspäivä

Arvopaperikaupan selvittämisajankohta.

Sijoittajan korvausrahasto

Lainsäädännössä tarkoitettu sijoittajien korvausrahasto.

Toimeksianto

Asiakkaan pankille antama Asiakasta sitova määräys ostaa tai myydä Arvopapereita, tai suorittaa muita Arvopapereihin liittyviä toimia.

3. Toimeksiannon voimaantulo ja sisältö

Asiakas voi antaa Toimeksiannon suullisesti, kirjallisesti sähköisesti tai muulla Asiakkaan kanssa erikseen sovittavalla tavalla.

Pankki ei voi vastaanottaa Asiakkaan toimeksiantoa, ennen kuin pankin tietojärjestelmiin on tallennettu tarvittava Asiakkaan yksilöintitunnus. Asiakkaan, joka on oikeushenkilö, tulee antaa pankille tiedoksi voimassa oleva LEI-tunnus.

Yksityishenkilöiden osalta pankki edellyttää, että Asiakas on antanut pankille tarpeelliset tiedot kansalaisuustaan ja muut tarvittavat lisätiedot. Mikäli Asiakkaan puolesta toimii valtuutettu, vastaavat tiedot on oltava valtuutetusta. Pankki voi vastaanottaa Toimeksian-non sen jälkeen, kun pankki on vastaanottanut tarpeelliset tiedot ja pankilla on ollut kohtuullinen aika päivittää tieto tietojärjestelmiinsä sekä tehdä muut tarpeelliset toimet annettujen tietojen oikeellisuuden varmentamiseksi.

Pankilla on oikeus lähettää Asiakkaalle Toimeksiantoon liittyvää kirjallista tietoa sähköisesti Pankin verkkopankkipalvelun kautta, kirjeitse tai muulla Asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla. Asiakas hyväksyy, että sähköisten viestintävälineiden käyttämiseen liittyy erityisiä riskejä muun muassa sen vuoksi, että viesti ei mahdollisesti saavu perille, viesti saattaa joutua ulkopuolisen tietoon tai ulkopuolinen saattaa muunnella viestin sisältöä. Pankilla on oikeus luottaa sähköisesti saamansa Toimeksiannon aitouteen ja oikeelli-suuteen. Sähköisesti lähetetyn Toimeksiannon sisältö sekä sen saapumisaika todennetaan pankin tietojärjestelmästä tai telefaksi-laitteesta.

Toimeksianto tulee voimaan, kun pankki on saanut siitä jäljempänä tarkemmin kuvatut riittävät tiedot ja ottanut sen Toimeksiantona vastaan. Suullisen Toimeksiannon sisältö on pankin aina kirjattava ja pankilla on velvollisuus nauhoittaa Toimeksiantoon liittyvät Asiak-kaan kanssa käytävät puhelinkeskustelut. Vastuu toimeksiannon saapumisesta pankille on Asiakkaalla.

Asiakkaan antaman Toimeksiannon tulee sisältää:

1. Asiakkaan ja sen henkilön nimi, joka on antanut Toimeksiannon;
2. Toimeksiannon luonne (osto tai myynti);
3. Arvopaperin laji ja määrä;
4. Rajahinta;
5. Toimeksiannon voimassaoloaika;
6. Asiakkaan mahdollisesti antama valtuutus toteuttaa Toimeksianto sen voimassaoloaikana pankin parhaaksi katsomana ajankoh-tana; ja
7. Muut Toimeksiannon toteuttamiseen ja kaupan selvittämiseen tarvittavat tiedot.

Pankilla on oikeus jättää puutteellisesti yksilöity Toimeksianto toteuttamatta.

Asiakas on tietoinen siitä, että jollei Asiakas anna poikkeavaa ohjetta, pankilla voi olla velvollisuus julkistaa Arvopaperia koskeva Toimeksianto, joka koskee osaketta, jos Toimeksiantoa ei voida välittömästi toteuttaa Asiakkaan määrittämään rajahintaan tai sitä parempaan hintaan. Jos Asiakkaan Toimeksiantoon sisältyvä hinta-ehto poikkeaa olennaisesti Toimeksiannon kohteena olevan Arvo-paperin vallitsevasta markkinatasosta, Asiakas ymmärtää ja hyväk-syy, että pankki voi olla julkistamatta tällaisen Toimeksiannon.

4. Toimeksiannon voimassaoloaika

Jos Toimeksiantoon ei ole merkitty voimassaoloaika, katsotaan sen olevan voimassa kuluvan pörssipäivän kaupankäynnin päätty-miseen saakka.

Jos kaupankäynti Kauppapaikalla on Toimeksiannon voimaan-tullessa jo päättynyt kuluvalta päivältä, Toimeksianto on voimassa tätä seuraavan pörssipäivän ajan. Toimeksianto päättyy joka tapauksessa viimeistään kolmenkymmenen (30) kalenteripäivän kulluttua toimeksiannon voimaantulosta, ellei Toimeksiannon tarkoit-tamaa kaupaa ole tehty tai Toimeksiantoa peruutettu sitä aiemmin taikka muualla ole toisin sanottu tai Kauppapaikan käytännöstä muuta johdu.

5. Toimeksiannon raukeaminen, muuttaminen ja peruuttaminen

Toimeksianto raukeaa automaattisesti, mikäli Kauppapaikan kau-pankäyntijärjestelmä poistaa kaupankäyntijärjestelmään jo tallenne-tun Toimeksiannon esimerkiksi sen vuoksi, että osinko tai merkintä-oikeus irtoaa, osake pilkotaan, osakeanti toteutetaan, osakelajeja tai osakkeita yhdistetään, tai fusio (sulautuminen) tai jakautuminen toteutetaan. Joukkovelkakirjalainaa koskeva Toimeksianto ei rau-kea Arvopaperin koron irrottua.

Asiakkaalla on oikeus muuttaa Toimeksiantoa tai peruuttaa Toimeksianto ennen kauppaaan johtavan sitovan tarjouksen tai kaupan tekemistä.

Muutos tai peruutus tulee voimaan, kun pankki on sen vastaanottanut ja muutos tai peruutus on tallentunut Kauppapaikan kaupankäyntijärjestelmään. Toimeksiannon kohteen määrän vähentämistä, lisäämistä ja hinnan muuttamista pidetään alkuperäisen Toimeksiannon peruuttamisena ja samalla uutena Toimeksiantona. Toimeksiannon muutos voi vaikuttaa sen etuoikeusasemaan. Mikäli pankki on ryhtynyt toimenpiteisiin Toimeksiannon täyttämiseksi, toimeksiannon voi peruuttaa ainoastaan, mikäli Asiakas korvaa pankille mahdollisesti aiheutuneet kulut ja vahingon. Toimeksiantoa ei voi muuttaa tai peruuttaa siltä osin kuin se on toteutettu.

6. Toimeksiannon hoitaminen

Pankki hoitaa toimeksiannot huolellisesti Asiakkaan eduksi ilman aiheutonta viivytystä, ellei Asiakkaan kanssa ole sovittu nimenomaisesti Toimeksiannon hoitamisesta pankin parhaaksi katsomana ajankohtana tai muusta ajankohdasta.

Pankilla on toimeksiantojen toteuttamista ja välittämistä koskevat toimintaperiaatteet ja prosessit sen varmistamiseksi, että Asiakkaalle saavutetaan paras mahdollinen tulos ottaen huomioon toimeksiannon toteuttamisen kannalta olennaiset seikat, kuten hinta, kustannukset, nopeus, toteuttamisen ja toimituksen todennäköisyys, suuruus ja luonne.

Pankin toimintaperiaatteet toimeksiantojen toteuttamisesta ja välittämisestä sekä lyhennelmä on saatavissa joko pankin konttoreista tai osoitteesta: www.nordea.fi/mifid2.

Pankki toteuttaa Toimeksiannon pankin kulloinkin voimassa olevien Toimeksiantojen toteuttamista koskevien periaatteiden mukaisesti, jollei Asiakas anna erityisiä, toimintaperiaatteista poikkeavia ohjeita. Kun Asiakas antaa toimeksiannon, Asiakkaan katsotaan hyväksyneen pankin kulloinkin voimassa olevat toimeksiantojen toteuttamista koskevat toimintaperiaatteet.

Asiakkaan mahdollisesti antama, pankin kulloinkin voimassa olevista toimeksiantojen toteuttamista koskevista toimintaperiaateista poikkeava erityinen ohje saattaa ohjeen sisältämien tekijöiden osalta estää pankin toteuttamasta sellaisia toimintaperiaatteiden mukaisia toimenpiteitä, joiden tavoitteena on saavuttaa Asiakkaan kannalta paras mahdollinen tulos.

Asiakas hyväksyy, että pankki voi toteuttaa toimeksiannon kaupapaikan ulkopuolella. Asiakas hyväksyy myös, että pankki voi tarvittaessa jättää julkaisematta asiakkaan Rajahintatoimeksiannon, mikäli se poikkeaa huomattavasti vallitsevasta markkinatilanteesta. Asiakas on velvollinen myötävaikuttamaan Toimeksiannon hoitamiseen. Pankilla on oikeus, mikäli se katsoo Asiakkaan edun vaativan, pidättäytyä toimeksiannon toteuttamisesta siihen saakka, kunnes Toimeksiannon toteuttamisesta saadaan pankin pyynnöstä Asiakkaan uusi määräys.

Pankilla on oikeus Asiakkaalle etukäteen ilmoittamatta käyttää ulkopuolista apua toimeksiannossa mainittujen tehtävien hoitamisessa. Asiakkaan tietoja saadaan tällöin luovuttaa ainoastaan siinä määrin kuin toimeksiannon toteuttaminen vaatii.

Asiakas on vastuussa siitä, että hänellä on arvo-osuustilillään myyntitoimeksiannon kohteena olevat myyntikelpoiset arvo-osuudet. Pankilla on oikeus varata arvo-osuudet kaupan tekemistä ja selvitystä varten. Myyntitoimeksiannon kohteena olevat arvopaperitodisteet on annettava pankille Toimeksiannon antamisen yhteydessä tai muuten sovittuna määräaikana. Tarvittaessa Asiakkaan on toimitettava pankille saantonsa selvittämiseksi tarvittavat asiakirjat. Pankilla on oikeus toteuttaa Toimeksianto osissa.

Pankilla on oikeus yhdistää Asiakkaan Toimeksianto toisen asiakkaan toimeksiannon tai oman toimeksiantonsa kanssa lainsäädännön ja Markkinasääntöjen mukaisesti, jollei Asiakkaan kanssa ole toisin sovittu.

Asiakas on tietoinen ja hyväksyy, että pankki, sen kanssa samaan konserniin kuuluva yritys, sen määräysvallassa oleva yhteisö tai säätiö taikka näiden eläkesäätiö tai eläkekassa tai kaupan todellinen toteuttaja voi olla toimeksiannon vastapuolena.

Pankki julkistaa internetsivuillaan vuosittain kunkin rahoitusväline-lajin osalta viisi kaupankäyntivolyyymilla tärkeintä toteuttamispaikkaa edellisen vuoden osalta sekä tiedot toteutuksen laadusta.

7. Toimintaperiaatteet eturistiriitojen tunnistamisessa ja ehkäisemisessä noudatettavista menettelytavoista

Pankilla on toimintaperiaatteet eturistiriitojen välttämiseksi ja hallitsemiseksi. Toimintaperiaatteista on olemassa erillinen selvitys, joka on saatavissa joko pankin konttoreista tai osoitteesta: www.nordea.fi/mifid2.

8. Toimeksiannon toteuttamisesta ilmoittaminen

Pankki ilmoittaa toteutetusta Toimeksiannosta Asiakkaalle viivytystä ja viimeistään kaupantekopäivää seuraavana pankkipäivänä lähetetyllä ilmoituksella, ellei Asiakkaan kanssa ole toisin sovittu.

Ilmoitus voidaan tehdä sähköisesti verkkopankin kautta, mikäli Asiakkaalla on voimassa oleva Verkkopankkisopimus, eikä Asiakkaan kanssa ole toisin sovittu. Ulkomailla toteutettujen arvopaperikauppojen osalta pankki ilmoittaa Asiakkaalle toteutuneesta kaupasta viivytystä sen jälkeen, kun pankki on itse saanut siitä tiedon.

Pankilla ei ole oikeutta ilmaista Asiakkaalle kaupan toisena osapuolena olevaa asiakasta.

9. Arvopapereiden toimitus ja vakuudet

Pankki huolehtii ja vastaa siitä, että Asiakkaan lukuun hankitut Arvopaperit ovat luovutettavissa Asiakkaalle kaupan Selvityspäivänä. Mikäli kaikki Arvopaperit eivät ole tällöin luovutettavissa, Asiakkaan on vastaanotettava osatoimitus.

Ulkomailla välitettävien Arvopapereiden osalta Arvopaperit ovat luovutettavissa siitä lukien, kun pankki on saanut tiedon ulkomaiselta alisäilyttäjältä Arvopapereiden vastaanotosta.

Jos luovutus viivästyä tai on virheellinen pankista johtuvasta syystä, pankki on velvollinen korvaamaan Asiakkaalle aiheutuneen vahingon, ei kuitenkaan välillistä tai epäsuoraa vahinkoa, kuten esim. tulon menetystä tai saamatta jäänyttä tuottoa.

Asiakkaan tulee tarkastaa vastaanottamansa pankin ilmoitus toteutuneesta Toimeksiannosta (laskelma ostosta tai myynnistä) ja ilmoittaa mahdollisista virheistä pankille viivytystä, kuitenkin viimeistään seitsemän (7) kalenteripäivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta. Määräaika lasketaan alkavaksi näiden ehtojen kohdan 16.2 Pankin lähettämät tiedoksiannot mukaisesti. Elleivät myyntitoimeksiannon kohteena olevat Arvopaperit ole pankin käytettävissä markkinasääntöjen mukaisesti, vastaa Asiakas pankille tästä mahdollisesti aiheutuvista kuluista, vahingoista ja viivästysmaksuista.

Pankilla on oikeus Toimeksiannon perusteella tehdyssä kaupassa ryhtyä toimenpiteisiin kaupan selvittämiseksi ja pankin pidätysvoimien ja selvitysyhteisön panttioikeuden turvaamiseksi Toimeksianton kohteen osalta.

Pankilla on oikeus ilman Asiakkaan ohjetta tai suostumusta peruuttaa Asiakkaan tilille tehtyyn kauppaan liittyvä kirjaus, mikäli kaupassa on käytetty sopimusperusteista selvitystä (contractual settlement), eikä kaupaa pankista riippumattomasta syystä kyetä selvittämään.

10. Pankin oikeus hankkia Arvopaperit myyjän puolesta

Jos on ilmeistä, että Asiakas ei pysty selvitysyhteisön sääntöjen mukaisessa määräajassa toteuttamaan kaupan kohteena olevien Arvopapereiden toimitusvelvollisuutta, pankki voi Asiakkaan puolesta ja lukuun hankkia toimeksiannon kohteena olevat Arvopaperit parhaaksi katsomallaan tavalla Asiakasta enempää kuulematta.

Lisäksi pankki on oikeutettu tekemään Arvopapereiden lainausta koskevan lainaussopimuksen oma-aloitteisesti Asiakkaan puolesta ja lukuun siten kuin pankin Arvopapereiden lainaussopimuksen yleisissä ehtoissa tarkemmin määrätään.

Pankki voi edellä kuvatussa tilanteessa hankkia muutoin Arvopaperit Asiakkaan lukuun tai omaan lukuunsa tästä Asiakkaalle etukäteen ilmoittamatta.

Arvopaperien käyttämisestä vakuutena ja muista selvitystä turvaavista toimenpiteistä määrätään asianomaisen selvitysyhteisön säännöissä.

Asiakas vastaa kaikista tässä kohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuneista kuluista mukaan lukien palkkiot, verot tai muut kustannukset, sekä mahdollisesta vahingosta.

11. Kauppahinta ja muut suoritukset

Asiakas suorittaa Arvopapereiden kauppahinnan pankin saatavalla ja kaupasta mahdollisesti menevällä veroilla ja maksuilla lisätyn Arvopapereiden kaupan Selvityspäivänä.

Ostoon tarvittavat varat on oltava Asiakkaan tilillä ennen Selvityspäivää. Asiakas vastaa maksun viivästymisen pankille mahdollisesti aiheuttamasta vahingosta. Asiakas on velvollinen suorittamaan viivästyneelle määrälle viivästyskorkoa kulloinkin voimassaolevan kor-kolain säännösten mukaisesti.

Asiakas valtuuttaa pankin veloittamaan Toimeksiannossa ilmoittamaltaan tililtä Arvopapereiden kauppahinnan ja muut Toimeksiannon perustuvat maksut ja palkkiot niiden Selvityspäivinä. Asiakas vastaa siitä, että tilillä on kulloinkin riittävä määrä varoja toimenpiteiden ja pankin saatavien suorittamiseksi. Mikäli tilillä ei ole tarvittavia varoja Selvityspäivänä, pankki ei vastaa Toimeksiannon toteuttamisesta.

Pankki vastaa siitä, että myyntitoimeksiannon kohteena olleista Arvopapereista saatu kauppahinta, Toimeksiantoon liittyvillä pankin saatavilla ja kaupasta mahdollisesti perittävän varainsiirtoveron määrällä vähennettynä suoritetaan Asiakkaalle Arvopapereiden myyntitoimeksiannon Selvityspäivänä. Mikäli kauppahintaa ei ole mahdollista suorittaa kokonaisuudessaan, Asiakkaan on vastaanotettava osasuoritus. Kauppahinnan suorittamisen edellytyksenä on, että Asiakas on täyttänyt Toimeksiannon mukaiset velvollisuutensa.

Mikäli maksu viivästyy pankista johtuvasta syystä, pankki on velvollinen maksamaan viivästyneelle määrälle viivästyskorkoa kulloinkin voimassaolevan korkolain säännösten mukaisesti. Pankki ei ole velvollinen korvaamaan välillistä tai epäsuoraa vahinkoa.

Mikäli Asiakkaan kanssa ei toisin sovita, pankilla on oikeus päättää, mistä ja milloin Toimeksiannon hoitamiseen tarvittava valuutta hankitaan. Asiakas vastaa valuutanvaihdoista aiheutuneista kustannuksista ja kantaa Toimeksiantoihin liittyvään valuuttakurssien muutoksista johtuvan riskin.

Pankilla on oikeus ilman Asiakkaan ohjetta tai suostumusta peruuttaa Asiakkaan rahatilille tehtyyn kauppaan liittyvä kirjaus, mikäli kaupassa on käytetty sopimusperusteista selvitystä (contractual settlement), eikä kauppaa pankista riippumattomasta syystä kyetä selvittämään.

12. Pankin palkkio, maksut ja kulut

Pankki perii Toimeksiannon hoidosta Palveluhinnaston mukaisen palkkion tai Asiakkaan kanssa erikseen sovitun palkkion tai maksun sekä Toimeksiannon hoitamiseen liittyvät kulut.

Mikäli yksittäisen toimenpiteen hintaa ei ole määritelty Palveluhinnastossa taikka siitä ei ole erikseen sovittu, pankki on oikeutettu perimään toimenpiteen aiheuttamat kulut ja kohtuullisen palkkion.

13. Pankin pidätys -ja panttioikeus

Saataviensa turvaamiseksi pankilla on oikeus kirjata Asiakkaan arvo-osuustilille luovutusrajoitus tai panttioikeus sekä sulkea Asiakkaan hoitotili.

Mikäli Asiakas ei suorita pankin saatavaa silloin, kun Arvopaperit ovat olleet Asiakkaan saatavilla, pankilla on oikeus Asiakasta enempää kuulematta myydä Arvopaperit parhaaksi katsomallaan tavalla ja mikäli mahdollista säännellyllä markkinalla, monenkeskisyssä kaupankäynnissä tai organisoitussa kaupankäynnissä tai niitä muussa valtiossa vastaavassa kaupankäynnissä ja käyttää saatu hinta sekä mahdollinen erääntynyt tuotto saatavansa ynnä myyntikulujen ja mahdollisen vahingon suorituksiksi.

Pankilla on selvitetäväksi annettuun kauppaan liittyvien velvoitteiden täyttämisen vakuudeksi panttioikeus arvo-osuuteen, joka on

kaupan johdosta kirjattu arvo-osuustileistä annetussa laissa tarkoitettulle kaupintatilille. Mitä on sanottu arvo-osuudesta, on vastavasti sovellettava myytyyn ja ostettuun arvopaperiin, joka on luovutettu ulkomaisen alisailyttäjän, selvitysyhteisön tai selvitysosapuolen haltuun kaupan selvitystä varten.

14. Arvopapereihin liittyvät liput

Jos myyntitoimeksiannon kohteena oleviin arvopaperitodisteisiin liittyy toimeksiannon antamisen ja kaupantekopäivän välisenä aikana irronneita mm. osakeanti-, osinko- tai korkolippuja, ne kuuluvat Asiakkaalle, jolle pankin on viivytyksettä ilmoitettava lippujen olevan noudettavissa.

Jos Asiakas laiminlyö noutaa liput saatuaan asiasta ilmoituksen, ei pankki vastaa laiminlyönnistä mahdollisesti syntyneestä vahingosta.

15. Kaupan purkaminen ja Toimeksiannon toteuttamatta jättäminen

Pankin ja Asiakkaan oikeudesta purkaa tehty kauppa määrätään Markkinasäännöissä. Asiakkaalla ei ole oikeutta purkaa Toimeksiannon perusteella Kauppapaikalla tehtyä kauppaa. Pankilla on oikeus olla toteuttamatta Toimeksiantoa, mikäli Asiakas on olennaisella tavalla jättänyt täyttämättä Toimeksiannon, näiden ehtojen tai Markkinasääntöjen mukaisen velvollisuutensa taikka pankin on syytä epäillä sisäpiiritiedon väärinkäyttöä tai kurssin vääristämistä. Asiakkaan on korvattava pankille aiheutunut vahinko.

Pankilla on oikeus pidättyä Toimeksiannon edellyttämistä toimenpiteistä tai purkaa toimeksianto, mikäli pankin hyväksi tehty myyntivaraus poistetaan tai se käy muutoin tehottomaksi taikka mikäli Arvopaperit eivät enää ole pankin tai Asiakkaan vallinnassa.

16. Reklamointi, tiedoksiannot ja ilmoitusvelvollisuus

16.1 Asiakkaan reklamointivelvollisuus

Mikäli Asiakas katsoo pankin toimineen vastoin sopimusehtoja, Asiakkaan on tehtävä kirjallinen huomautus pankille viivytyksettä kuitenkin viimeistään seitsemän (7) kalenteripäivän kuluessa saatuaan tiedon kyseisestä kauppaan liittyvästä toimenpiteestä.

Mikäli kauppa ei toteudu, määräaika Asiakkaan tekemälle huomautukselle lasketaan toimeksiannon voimassaolon päättymisestä. Mikäli huomautusta ei anneta tämän ajan kuluessa, katsotaan Asiakkaan hyväksyneen toimenpiteen.

Asiakkaan, joka on ammattimainen asiakas, on kuitenkin reklamoitava pankin toiminnasta heti toiminnasta tiedon saatuaan. Kun Asiakkaalle on tiedotettu mahdollisesta Asiakkaan ja pankin tai Asiakkaan ja pankin toisen asiakkaan välisestä eturistilanteesta, Asiakkaan katsotaan hyväksyneen tilanteen, jollei hän viipymättä reklamoi pankille tästä. Asiakas saa pyynnöstään lisätietoja eturistiriitatilanteesta.

Mikäli Asiakas haluaa luopua oikeudestaan saada edellä kohdassa 8 *Toimeksiannon toteuttamisesta ilmoittaminen* tarkoitettuja ilmoitukset, Asiakas menettää oikeutensa reklamoida.

16.2 Pankin lähettämät tiedoksiannot

Määräaika lasketaan alkavaksi, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä (7) kalenteripäivänä sen jälkeen, jona ilmoitus on annettu postin kul-jetettavaksi, tai sinä päivänä, jolloin ilmoitus on annettu lähelle.

Mikäli Asiakas asuu vakituisesti ulkomailla, katsotaan ilmoituksen tulleen Asiakkaan tietoon neljäntoista (14) kalenteripäivän kuluttua ilmoituksen lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Mikäli ilmoitus on toimitettu verkkopankkiin Asiakkaan saataville, katsotaan ilmoituksen tulleen Asiakkaalle viimeistään kolmantena (3) kalenteripäivänä siitä, kun ilmoitus on edellä mainituin tavoin asetettu Asiakkaan saataville.

Pankilla ei ole velvollisuutta ilmoittaa Asiakkaalle mahdollisesta ryhmäkanteesta, joka koskee Toimeksiannon kohteena ollutta tai olevaa Arvopaperia, vaikka pankki tulee tällaisesta ryhmäkanteesta tietoiseksi.

16.3 Asiakkaan velvollisuus ilmoittaa asiakastietojen ja yhteyshenkilön muuttumisesta

Asiakas on velvollinen ilman aiheutonta viivytystä ilmoittamaan pankille kirjallisesti tai sähköisesti nimensä, osoitteensa ja verotuksellisen asemansa, kaikki kansalaisuutensa, LEI-tunnuksensa sekä muiden asiakastietojensa muutokset.

Pankilla on oikeus oma-aloitteisesti saattaa osoite- ym. tiedot ajan tasalle väestörekisterin tai muun virallisen luotettavan tahon kautta saatujen tietojen perusteella.

Asiakkaan tulee ilmoittaa pankille, mikäli hänen yhteyshenkilönsä vaihtuu.

Pankki ei vastaa vahingosta, joka johtuu siitä, että asiakas ei ole ilmoittanut pankille antamissaan tiedoissa tapahtuneista muutoksista.

17. Keskustelujen ja viestien tallentaminen

Pankki tallentaa sijoituspalveluiden tarjoamiseen liittyvät asiakkaan kanssa käytävät keskustelut ja viestit, jotka johtavat tai voivat johtaa asiakastoimeksiantojen vastaanottamiseen, välittämiseen tai toteuttamiseen. Pankilla on oikeus käyttää puhelin- ja muita tallenteita todisteina toimeksiannossa mahdollisesti ilmenevien erimielisyyksien ratkaisemisessa ja muihin asiakkaalle erikseen ilmoittamiinsa tarkoituksiin.

Pankilla on velvollisuus luovuttaa tallenteet toimivaltaisille viranomaisille pyynnöstä. Kopio asiakkaan kanssa käytyjen keskustelujen ja vaihdettujen viestien tallenteista on saatavilla pyynnöstä viiden vuoden ajan, tai toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä seitsemän vuoden ajan.

18. Henkilö- ja asiakastietojen käyttö

Pankki käsittelee rekisterinpitäjänä henkilötietoja, kun se toimittaa tuotteita ja palveluja, joista osapuolet ovat sopineet. Lisäksi pankki käsittelee henkilötietoja muissa yhteyksissä, kuten silloin kun lakien ja muiden säännösten noudattaminen sitä edellyttää. Yksityiskohtaista tietoa henkilötietojen käsittelystä pankissa annetaan Nordean tietosuojaselosteessa, joka on saatavilla pankin verkkosivuilla osoitteessa nordea.fi. Tietosuojaselosteeseen voi saada myös ottamalla yhteyttä pankkiin. Tietosuojaseloste sisältää tietoa henkilötietojen käsittelyyn liittyvistä oikeuksista, joita ovat muun muassa oikeus saada pääsy tietoihin, oikeus tietojen oikaisemiseen ja oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen.

Asiakkaan, joka on oikeushenkilö, on toimitettava Nordean tietosuojaseloste henkilölle, joiden henkilötietoja se luovuttaa pankille.

Asiakkaan henkilöluottotietoja voidaan käyttää sijoituspalveluihin liittyviä sopimuksia tehtäessä tai asiakkaan antamien sijoitustoimeksiantojen hoitamisen yhteydessä. Luottotiedot hankitaan Suomen Asiakastieto Oy:n luottotietorekisteristä.

Asiakkaan tietoja voidaan luovuttaa kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti esimerkiksi pankin kanssa samaan kotimaiseen tai ulkomaiseen konserniin tai taloudelliseen yhteenliittymään kulloinkin kuuluvalla Suomessa tai ulkomailla sijaitsevalle yhtiölle tai muulle yhtiölle, joka on lain mukaan sellaisessa asemassa, että tietoja voidaan sille luovuttaa.

Asiakkaan tietoja voidaan lisäksi luovuttaa muulle palveluntarjoajalle asiakkaan tunnistamiseksi, asiointitapahtuman toteuttamiseksi tai selvittämiseksi, mikäli asiakas käyttää kyseisen palveluntarjoajan palvelua.

19. Sopijapuolen vastuu

19.1 Pankin vastuu

Pankki vastaa virheillään tai laiminlyönneillään Asiakkaalle aiheuttamasta välittömästä vahingosta. Vahingonkorvauksen enimmäismäärä rajoittuu omaisuuden markkinaarvoon sinä hetkenä, kun pankin virhe tai laiminlyönti havaittiin tai olisi pitänyt havaita.

Pankilla on oikeus ilman erillistä toimeksiantoa Asiakkaan puolesta kuolettaa kadonnut tai tuhoutunut Arvopaperi.

Pankki ei vastaa kauppapaikkojen, arvopaperi - tai selvityskeskusten eikä alisäilyttäjäiden maksukyvyttömyydestä, konkurssista tai niiden järjestelmähäiriöistä aiheutuvista vahingoista.

19.2 Asiakkaan vastuu

Asiakas on velvollinen korvaamaan pankille välittömät vahingot, jotka aiheutuvat siitä, että asiakas ei täytä näiden ehtojen tai sopimusten mukaisia velvollisuuksiaan. Tällaisia vahinkoja voivat olla sopimusrikkomuksen aiheuttamat ylimääräiset kulut ja työ sekä Arvopapereiden hintojen muutoksista aiheutuneet kustannukset.

Asiakas ymmärtää ja hyväksyy, että ulkomaisten Arvopapereiden omistamiseen ja vaihdantaan saattaa liittyä suomalaisiin Arvopapereihin sijoittamisesta poikkeavia poliittisia, taloudellisia, juridisia, verotuksellisia ja muita ennalta arvaamattomia riskejä, jotka jäävät Asiakkaan vastattaviksi.

Tehdessään päätöksiä sijoitustoimenpiteistä Asiakkaan on perustettava päätöksensä omaan arvioonsa Arvopaperista ja sijoituspäätökseen liittyvistä riskeistä. Asiakas vastaa toimintansa ja sijoituspäätöksensä taloudellisista tuloksista ja vero-seuraamuksista. Tämä vastuu on Asiakkaalla siitä riippumatta, onko pankki suorittanut Asiakasta tai Arvopaperia koskevan soveltuvuus- ja asianmukaisuusarvioinnin tai katsotaanko Asiakkaan saaneen sijoitusneuvontaa sijoituspäätöstä varten. Asiakas on tietoinen siitä, että sijoituspäätöstä ei voida perustaa pelkästään Arvopaperia koskevaan markkinointiin ja markkinointimateriaaliin, vaan Arvopaperia koskeviin tietoihin kokonaisuudessaan.

19.3 Välillinen tai epäsuora vahinko

Sopijapuoli ei vastaa toiselle sopijapuolelle aiheutuneesta välillisestä tai epäsuorasta vahingosta. Tällaisena vahinkona voidaan pitää muun muassa saamatta jäänyttä tuottoa sekä sijoituksesta johtuvaa tappiota.

20. Ylivoimainen este

Sopijapuoli ei vastaa vahingosta, joka aiheutuu ylivoimaisesta esteestä.

Ylivoimaisella esteellä tarkoitetaan sellaista seikkaa, joka estää sopijapuolen täyttämästä velvoitteestaan ja on ennalta arvaamaton, sopijapuolen toimin torjumaton ja kausaalisessa syysuhteessa velvoitteen täyttämättä jättämiseen. Ylivoimainen este voi olla muun muassa häiriö sähkön jakelussa, tietoliikenteessä tai tietojärjestelmissä, tulipalo, luonnonmullistus, maanjäristys, sota, kapina ja lakko, työsulku tai muu työtaistelutoimenpide.

Sopijapuoli voi vedota ylivoimaiseen esteeseen vain, jos esteestä on ilmoitettu toiselle sopijapuolelle kirjallisesti tai muutoin todisteellisesti niin pian kuin se on ollut mahdollista tai sopijapuolella on muutoin ollut este tiedossa. Jos ylivoimainen este koskee pankkia, pankki voi ilmoittaa asiasta myös valtakunnallisessa päivälehdessä. Vastuusta vapautumisen edellytyksenä on lisäksi, että sopijapuoli on pyrkinyt mahdollisuuksien mukaan rajoittamaan toiselle sopijapuolelle aiheutuvaa vahinkoa.

21. Pankin huolellisuusvelvoite ja epäilyttävät liiketoimet

Jos pankki havaitsee, että Asiakkaan toimeksiantojen rakenne tai suuruus, yrityksen koko tai sen toimipaikan sijainti poikkeaa tavanomaisesta tai niillä ei ole ilmeistä taloudellista tarkoitusta taikka ne eivät sovi yhteen Asiakkaan taloudellisen tilanteen tai liiketoimien kanssa tai jos pankilla on syytä epäillä liiketoimeen sisältyvien varojen laillista alkuperää, sillä on velvollisuus keskeyttää liiketoimi lisäselvityksiä varten tai kieltäytyttävä siitä sekä aina viipymättä ilmoitettava asiasta Rahanpesun selvittelykeskukselle sekä annettava tälle sen pyynnöstä kaikki tiedot ja asiakirjat, joilla saattaa olla merkitystä epäilyn selvittämiseksi.

Jos liiketoimesta kieltäytyminen tai sen keskeyttäminen todennäköisesti vaikeuttaisi liiketoimen edunsaajan selville saamista, voidaan liiketoimi kuitenkin toteuttaa, jonka jälkeen asiasta on välittömästi ilmoitettava Rahanpesun selvittelykeskukselle. Ilmoituksen tekemistä pankki ei lain mukaan saa paljastaa sille, johon epäily kohdistuu.

Rahanpesun selvittelykeskus voi antaa pankille määräyksen pidättäytymisestä liiketoimintaa enintään viiden (5) pankkipäivän ajaksi, jos tällainen pidättäytyminen on tarpeen viranomaisen esitutkintatoimenpiteitä varten.

Tietoja voidaan lisäksi antaa kauppapaikkasääntöjen asettamissa puitteissa.

22. Ehtojen muuttaminen

Pankilla on oikeus muuttaa näitä ehtoja.

Pankki ilmoittaa kirjallisesti, pankin verkkopankissa kulloinkin tarjoaman sijoittamiseen tarkoitettun palvelun asiakkaalle verkkopalveluun sisältyvänä viestinä tai muutoin pysyvällä välineellä ehtojen muutok-sista, jotka lisäävät asiakkaan velvollisuuksia tai vähentävät hänen oikeuksiaan. Muutokset tulevat voimaan aikaisin-taan sen kalenterikuukauden alusta, joka lähinnä alkaa 30 kalenteri-päivän kuluttua ilmoituksen lähettämisestä tai siitä, kun muutos on julkaistu verkkopalvelussa tai muutoin pysyvällä välineellä.

Sopimus jatkuu muutetun sisältöisenä, ellei asiakas irtisano sitä vähintään viittä (5) pankkipäivää ennen muutoksen voimaantuloa.

Hintojen ja palkkioiden muutoksista pankki ilmoittaa Palvelu-hinnastossa.

23. Ehtojen voimassaoloaika ja sen päättymisen

Ellei Asiakkaan kanssa ole toisin sovittu, ehdot ovat voimassa Sijoituspalvelusopimuksen voimassaoloajan. Mikäli Sijoituspalvelu-sopimus irtisanotaan, päättyy näiden ehtojen voimassaoloaika ilman erillistä ilmoitusta.

24. Sovellettava laki ja riitojen ratkaiseminen

Riitaisuuksien ratkaisemiseen sovelletaan Suomen lakia.

Toimeksiannosta aiheutuvat riidat ratkaistaan Helsingin kärjä-oikeudessa. Henkilöasiakkailta on kuitenkin oikeus nostaa kanne kotipaikkansa kärjäoikeudessa, mikäli Asiakkaan kotipaikka on Suomessa.

Mikäli pankki niin haluaa ja jos asiakas on lainsäädännön tarkoit-tama kuluttaja ja antaa siihen suostumuksensa, voidaan riita rat-kaista välimiesmenettelyssä välimiesmenettelyä koskevan lainsää-dännön mukaisesti. Tässä tapauksessa pankki vastaa välimiesten palkkioista, ellei Asiakas ole ilmeisen perusteettomasti nostanut tai vastustanut kannetta.

Ehdot on laadittu suomen-, ruotsin- ja englanninkielellä, mikäli näiden välillä on ristiriitaa, niin ratkaisevaa on suomenkielellä laa-dittu teksti.

Ehtojen soveltamisala ja määritelmät

1. Ehtojen tarkoitus ja soveltamisala

Näitä ehtoja sovelletaan Nordea Bank Oyj:n ("pankki") liiketoiminnossa joukkovelkakirjalainojen merkintätoimeksiantojen toteuttamiseen ja välittämiseen sekä kaupankäyntiin joukkovelkakirjalainoilla ei-ammattimaisten asiakkaiden kanssa silloin, kun kauppaa ei tehdä Kauppapaikalla.

Osapuolet voivat erikseen sopia, että näitä ehtoja sovelletaan pankin ja ammattimaisen asiakkaan väliseen sopimussuhteeseen.

Mikäli pankki on asiakkaan kanssa erikseen sopinut kaupankäynnistä muulla kuin tässä sopimuksessa tarkoitettulla tavalla, sovelletaan kaupankäyntiin ensisijaisesti erikseen sovittuja ehtoja ja toissijaisesti näitä ehtoja.

2. Määritelmät

Ammattimainen asiakas

Ammattimaisella asiakkaalla tarkoitetaan asiakasta, joka on lainsäädännössä tarkoitettu ammattimainen asiakas.

Arvopaperinvälittäjä

Arvopaperinvälittäjällä tarkoitetaan:

- 1) sijoituspalveluyritystä,
- 2) ulkomaista sijoituspalveluyritystä,
- 3) luottolaitosta, sekä
- 4) ulkomaista luotto- ja rahoituslaitosta.

Asiakas

Sopijapuoli, joka on hyväksynyt nämä ehdot ja jonka pankki on hyväksynyt asiakkaakseen. Asiakas toimii omista nimissään ja omaan lukuunsa suhteessa pankkiin.

Asiakaspalvelu

Pankin puhelimitse ja asiakaspostin kautta käytettävä asiakaspalvelu.

Ei-ammattimainen asiakas

Ei-ammattimaisella asiakkaalla tarkoitetaan asiakasta, joka on lainsäädännössä tarkoitettu ei-ammattimainen asiakas.

Hintanoteeraus

Pankin asiakkaalle tämän pyynnöstä antama joukkovelkakirjan ostotai myyntitarjous.

Joukkovelkakirja

Lainsäädännössä tarkoitettu todiste- tai arvo-osuusmuotoinen osuus joukkovelkakirjalainasta tai siihen rinnastuvasta velallisen sitoumuksesta.

Jälkimarkkina

Kaupankäynti joukkovelkakirjoilla niiden liikkeeseenlaskun jälkeen.

Kauppapaikka

Lainsäädännössä tarkoitettu säännelty markkina, monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä ja organisoitu kaupankäyntijärjestelmä, niitä muussa valtiossa kuin Suomessa vastaava kaupankäynti sekä koti- tai ulkomainen selvitysyhteisö.

Konserni

Konsernilla tarkoitetaan Nordea Bank Oyj:tä ja kaikkia Nordea Bank Oyj:n kulloinkin omistamia tai välittömästi tai välillisesti hallinnoimia yhtiöitä.

LEI-tunnus

Yhteisötunnus, joka on tarkoitettu rahoitusmarkkinoilla toimivien yhteisöjen tunnistamiseen. LEI on lyhenne englanninkielen sanoista Legal Entity Identifier. Tunnuksessa on 20 merkkiä, ja se perustuu ISO 17442 -standardiin.

Liikkeeseenlaskija

Liikkeeseenlaskijalla tarkoitetaan koti- tai ulkomaista yksityis- tai julkisoikeudellista oikeushenkilöä, mukaan lukien pankkia, joka laskee tai aikoo laskea liikkeeseen joukkovelkakirjalainan.

Markkinasäännöt

Voimassa olevan lainsäädännön perusteella annetut päätökset ja viranomaismääräykset ja -ohjeet sekä selvitysyhteisöjen säännöt, määräykset ja ohjeet, markkinoiden muu itsesääntely sekä kulloinkin sovellettava kauppatapa.

Merkintä

Sijoittajan joukkovelkakirjan merkintä lainaehtojen mukaisesti, kun Joukkovelkakirjalaina lasketaan liikkeeseen ensisijaismarkkinoilla.

Pankkipäivä

Päivä, jona pankit ovat yleisesti auki Suomessa ja suomalaisilla kauppapaikoilla käydään arvopaperikauppaa.

Selvityspäivä

Joukkovelkakirjakaupan aiottu selvittämisajankohta.

Selvitysyhteisö

Lainsäädännössä tarkoitettu koti- tai ulkomainen selvitysyhteisö.

Valtuutettu

Asiakkaan kirjallisesti antaman valtuutuksen perusteella toimiva henkilö, jolla on oikeus asiakkaan puolesta tehdä asiakasta sitovia merkintöjä ja kauppaa.

Verkkopankkipalvelu

Asiakkaan pankkitunnuksilla käyttämä palvelu.

II Joukkovelkakirjalainan merkintä

1. Merkintätoimeksianto

Asiakas antaa pankille merkintätoimeksiannon ja merkinnän toteuttamiseen liittyvät ohjeensa lainaehtojen ja pankin mahdollisesti erikseen antamien lainakohtaisten merkintäohjeiden mukaisesti. Asiakas voi antaa merkintätoimeksiannon pankille asioidessaan konttorissa, puhelimitse asiakaspalvelussa, verkkopankkipalvelussa tai muulla asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla.

2. Merkintätoimeksiannon hoitaminen

Pankki hoitaa vastaanottamansa merkintätoimeksiannon huolellisesti asiakkaan eduksi. Merkintätoimeksiantojen toteuttamiseen ei sovelleta pankin kulloinkin voimassa olevia toimeksiantojen toteuttamista koskevia toimintaperiaatteita.

Pankki hoitaa asiakkaan puolesta merkintätoimeksiannon tallennuksen merkintäjärjestelmään tai asiakas tekee sen itse verkkopankkipalvelussa.

3. Hyväksytystä merkinnästä ilmoittaminen

Pankki antaa asiakkaalle merkintätositteen tallentamastaan merkinnästä. Asiakkaan verkkopankkipankkipalvelussa tekemä merkintä on todennettavissa verkkopankin järjestelmästä.

4. Joukkovelkakirjojen toimitus

Liikkeeseenlaskija huolehtii ja vastaa siitä, että asiakkaan merkitsemät joukkovelkakirjat merkitään asiakkaan arvo-osuustilille tai arvo-paperisäilytykseen tai, mikäli laina on todistemuotoinen, ovat luovutettavissa asiakkaalle lainaehtojen mukaisesti.

5. Merkintähinnan maksaminen

Asiakas valtuuttaa pankin veloittamaan joukkolainan merkintähinnan ilmoittamaltaan pankissa olevalta tililtä.

6. Pankin liikkeeseenlaskijoilta saamat palkkiot

Pankki voi saada joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskijalta palkkion toteuttamastaan tai välittämistään merkintätoimeksiannoista. Lisätietoja pankin kulloinkin saamasta palkkiosta saa joukkovelkakirjalainan esitteestä, tuotekohtaisesta markkinointimateriaalista tai pankista muutoin.

III Kaupankäynti joukkovelkakirjoilla

1. Kaupan solminen

Kaupankäynnissä jälkimarkkinoilla Asiakas pyytää pankilta hintanoteerauksen ja antaa kaupan toteuttamiseen liittyvät ohjeet pankille asioidessaan konttorissa, puhelimitse asiakaspalvelussa, verkkopankkipalvelussa tai muulla asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla. Vastuu hintanoteerauspyynnön saapumisesta pankille on asiakkaalla.

Asiakkaan pyyntö hintanoteerauksen saamiseksi tulee kulloinkin soveltuvin osin sisältää:

- 1) asiakkaan ja sen valtuutetun nimi, joka pyytää hintanoteerausta;
- 2) joukkovelkakirjan laji ja määrä; ja
- 3) pyytääkö asiakas osto- vai myyntinoteerausta.

Pankilla on harkintansa mukaan oikeus olla antamatta asiakkaalle tämän pyytämää hintanoteerausta.

Pankin asiakkaalle antamaan hintanoteeraukseen asiakkaan on annettava vastaus heti, ellei erikseen muuta sovita. Pankkia ja asiakasta sitova kauppa syntyy, kun asiakas hyväksyy pankin hintanoteerauksen. Pankin kulloinkin voimassa olevia toimeksiantojen toteuttamista koskevia toimintaperiaatteita ei sovelleta joukkovelkakirjakaupankäyntiin ensi- eikä jälkimarkkinoilla. Asiakas on tietoinen ja hyväksyy sen, että pankki on kaupan vastapuolena ja että kauppaa ei tehdä Kauppapaikalla.

2. Kaupanvahvistus

Pankki ilmoittaa toteutetusta kaupasta asiakkaalle lähettämällä kaupanvahvistuksen viimeistään kaupan solmimispäivää seuraavana pankkipäivänä postitetulla ilmoituksella, ellei asiakkaan kanssa ole toisin sovittu. Ilmoitus voidaan tehdä sähköisesti verkkopankin kautta, mikäli kauppakin on tehty sitä kautta.

3. Selvitysohjeet ja valuutanvaihto

Tehdyn kaupan perusteella pankki ryhtyy toimiin kaupan selvittämiseksi ja asiakas on velvollinen myötävaikuttamaan kaupan selvittämiseen.

Mikäli asiakkaan ilmoittama arvo-osuustili ja arvopaperisäilytykset ovat pankissa, eikä asiakkaan kanssa toisin sovita, pankki selvittää kaupan ilman asiakkaan erikseen kauppakohtaisesti antamia selvitysohjeita. Valuuttamääräisen kaupan selvittämiseksi asiakas valtuuttaa pankin tekemään kaupan selvittämiseen tarvittavan valuuttakaupan, joka tehdään kauppapäivän käypää kurssia käyttäen. Asiakas vastaa valuutanvaihdosta mahdollisesti aiheutuneista kustannuksista ja kantaa kaupankäyntiin liittyvän valuuttakurssien muutoksista johtuvan riskin.

4. Joukkovelkakirjojen toimitus

Pankki huolehtii ja vastaa siitä, että asiakkaan pankilta ostamat joukkovelkakirjat ovat luovutettavissa asiakkaalle markkinasääntöjen tai erikseen sovittujen ehtojen mukaisesti selvityspäivänä. Elleivät asiakkaan pankille myymät joukkovelkakirjat ole pankin käytettävissä markkinasääntöjen mukaisesti, asiakas vastaa pankille tästä mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta.

5. Kauppahinnan maksaminen

Asiakas maksaa ostamiensa joukkovelkakirjojen kauppahinnan, mukaan lukien jälkimarkkinahyvityksen, lisätynä kaupasta mahdollisesti menevällä varainsiirtoverolla selvityspäivänä. Maksun tulee olla pankin käytettävissä markkinasääntöjen mukaiseen tai erikseen sovittuun maksuhetkeen mennessä. Asiakas vastaa maksun viivästymisestä pankille mahdollisesti aiheutuneesta vahingosta.

Asiakas valtuuttaa pankin veloittamaan ilmoittamaltaan pankissa olevalta tililtä joukkovelkakirjojen kauppahinnan ja muut kaupan perustuvat maksut selvityspäivänä. Asiakas vastaa siitä, että tilillä on kulloinkin riittävä määrä varoja toimenpiteiden ja pankin saatavien suorittamiseksi. Asiakas on velvollinen suorittamaan viivästyneelle määrälle viivästyskorkoa korkolain säännösten mukaisesti.

Pankki vastaa siitä, että asiakkaan pankille myymien joukkovelkakirjojen kauppahinta, mukaan lukien mahdollinen jälkimarkkinahyvitys, vähennettynä kaupasta mahdollisesti perittävän ennakonpidätyksen tai varainsiirtoveron määrällä suoritetaan asiakkaalle selvityspäivänä. Kauppahinnan suorittamisen edellytyksenä on, että asiakas on täyttänyt kaupan mukaiset velvollisuutensa. Maksun viivästyessä pankista johtuvasta syystä pankki on velvollinen maksaamaan viivästyneelle määrälle viivästyskorkoa korkolain säännösten mukaisesti.

6. Kaupan purkaminen

Ellei asiakas suorita kauppahintaa tai toimia kaupan kohteena olevia joukkovelkakirjoja näiden ehtojen mukaisesti, pankilla on oikeus purkaa kauppa ilmoittamalla siitä erikseen asiakkaalle.

Selvitysyhteisössä selvittävänä oleva kauppa voidaan purkaa vain markkinasääntöjen mukaisesti. Jos purkaminen on johtunut asiakasta johtuvasta syystä, asiakkaan on korvattava purkamisesta pankille aiheutunut vahinko.

IV Merkinän ja kaupankäynnin muut ehdot

1. Asiakkaan ilmoitusvelvollisuus

Pankki ei voi vastaanottaa Asiakkaan toimeksiantoa, ennen kuin pankin tietojärjestelmiin on tallennettu tarvittava Asiakkaan yksilöintitunnus. Asiakkaan, joka on oikeushenkilö, tulee antaa pankille tiedoksi voimassa oleva LEI-tunnus. Yksityishenkilöiden osalta pankki edellyttää, että Asiakas on antanut pankille tarpeelliset tiedot kansalaisuustaan ja muut tarvittavat lisätiedot. Mikäli Asiakkaan puolesta toimii valtuutettu, vastaavat tiedot on oltava valtuutetusta. Pankki voi vastaanottaa Toimeksiannon sen jälkeen, kun pankki on vastaanottanut tarpeelliset tiedot ja pankilla on ollut kohtuullinen aika päivittää tieto tietojärjestelmiinsä sekä tehdä muut tarpeelliset toimet annettujen tietojen oikeellisuuden varmentamiseksi.

Asiakas on velvollinen ilman aiheutonta viivytystä ilmoittamaan pankille kirjallisesti tai sähköisesti nimensä, osoitteensa ja verotuksellisen asemansa, kaikki kansalaisuutensa, LEI-tunnuksensa sekä muiden asiakastietojensa muutokset.

Pankilla on oikeus oma-aloitteisesti saattaa osoite- ym. tiedot ajan tasalle väestörekisterin tai muun virallisen luotettavan tahon kautta saatujen tietojen perusteella.

Asiakkaan tulee ilmoittaa pankille, mikäli hänen Valtuutettunsa vaihtuu.

Pankki ei vastaa vahingosta, joka johtuu siitä, että Asiakas ei ole ilmoittanut pankille antamisensa tiedoissa tapahtuneista muutoksista.

2. Raportointi, reklamointi ja ilmoitusvelvollisuus

Asiakkaan tulee tarkastaa vastaanottamansa pankin ilmoitukset ja raportit, mukaan lukien kaupanvahvistukset.

Asiakkaan tulee ilmoittaa mahdollisista virheistä pankille heti tiedon saatuaan. Ellei muuta osoiteta, asiakkaan katsotaan saaneen tiedon seitsemän (7) kalenteripäivän kuluttua toimenpidettä koskevan ilmoituksen lähettämisestä, mikäli asiakkaan raportointiosoite on Suomessa. Mikäli asiakkaan raportointiosoite on ulkomailla, katsotaan asiakkaan saaneen ilmoituksen neljäntoista (14) kalenteripäivän kuluttua ilmoituksen lähettämisestä, ellei muuta sovita.

Pankin ja asiakkaan, joka ei ole ammattimainen asiakas tai hyväksyttävä vastapuoli, on katsottava hyväksyneen toisen sopijapuolen toiminta, ellei se viimeistään seitsemän (7) kalenteripäivän kuluessa toisen sopijapuolen toiminnasta tiedon saatuaan ilmoita toiselle sopijapuolelle, ettei se hyväksy tämän toimintaa.

Mikäli huomautusta ei anneta edellä kuvattujen määräaikaisten kuluessa, katsotaan sopijapuolten hyväksyneen toistensa toiminnan. Pankilla on toimintaperiaatteet eturistiriitojen välttämiseksi ja hallitsemiseksi. Toimintaperiaatteista on olemassa erillinen selvitys, joka on saatavissa joko pankin konttoreista tai osoitteesta: www.nordea.fi/mifid2.

Asiakkaan on ilman aiheutonta viivytystä ilmoitettava pankille antamisensa tiedoissa tapahtuneista muutoksista kirjallisesti (kirjeitse, sähköisesti Verkkopankkipalvelun kautta tai muulla Asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla). Pankki ei vastaa vahingosta, joka johtuu siitä, että asiakas ei ole ilmoittanut pankille edellä mainittujen tietojen muuttumisesta.

3. Keskustelujen ja viestien tallentaminen

Pankki tallentaa sijoituspalveluiden tarjoamiseen liittyvät asiakkaan kanssa käytävät keskustelut ja viestit, jotka johtavat tai voivat johtaa asiakastoimeksiantojen vastaanottamiseen, välittämiseen tai toteuttamiseen. Pankilla on oikeus käyttää puhelin- ja muita tallenteita todisteina toimeksiannossa mahdollisesti ilmenevien erimielisyyksien ratkaisemisessa ja muihin asiakkaalle erikseen ilmoittamiinsa tarkoituksiin.

Pankilla on velvollisuus luovuttaa tallenteet toimivaltaisille viranomaisille pyynnöstä. Kopio asiakkaan kanssa käytyjen keskustelujen ja vaihdettujen viestien tallenteista on saatavilla pyynnöstä viiden vuoden ajan, tai toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä seitsemän vuoden ajan.

4. Henkilö- ja asiakastietojen käyttö

Pankki käsittelee rekisterinpitäjänä henkilötietoja, kun se toimittaa tuotteita ja palveluja, joista osapuolet ovat sopineet. Lisäksi pankki käsittelee henkilötietoja muissa yhteyksissä, kuten silloin kun lakien ja muiden säännösten noudattaminen sitä edellyttää. Yksityiskohdistusta tietoa henkilötietojen käsittelystä pankissa annetaan Nordean tietosuojaselosteessa, joka on saatavilla pankin verkkosivuilla osoitteessa nordea.fi. Tietosuojaselosteen voi saada myös ottamalla yhteyttä pankkiin. Tietosuojaseloste sisältää tietoa henkilötietojen käsittelyyn liittyvistä oikeuksista, joita ovat muun muassa oikeus saada pääsy tietoihin, oikeus tietojen oikaisemiseen ja oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen.

Asiakkaan, joka on oikeushenkilö, on toimitettava Nordean tietosuojaseloste henkilölle, joiden henkilötietoja se luovuttaa pankille.

Asiakkaan henkilöluottotietoja voidaan käyttää sijoituspalveluihin liittyviä sopimuksia tehtäessä tai asiakkaan antamien sijoitustoimeksiantojen hoitamisen yhteydessä. Luottotiedot hankitaan Suomen Asiakastieto Oy:n luottotietorekisteristä.

Asiakkaan tietoja voidaan luovuttaa kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti esimerkiksi pankin kanssa samaan kotimaiseen tai ulkomaiseen konserniin tai taloudelliseen yhteenliittymään kulloinkin kuuluvalle Suomessa tai ulkomailla sijaitsevalle yhtiölle tai muulle yhtiölle, joka on lain mukaan sellaisessa asemassa, että tie-toja voidaan sille luovuttaa.

Asiakkaan tietoja voidaan lisäksi luovuttaa muulle palveluntarjoajalle asiakkaan tunnistamiseksi, asiointitapahtuman toteuttamiseksi tai selvittämiseksi, mikäli asiakas käyttää kyseisen palveluntarjoajan palvelua.

V Sopijapuolten vastuu

1. Pankin vastuu

Pankki vastaa virheillään tai laiminlyönneillään Asiakkaalle aiheuttamasta välittömästä vahingosta. Vahingonkorvauksen enimmäismäärä rajoittuu omaisuuden markkinaarvoon sinä hetkenä, kun pankin virhe tai laiminlyönti havaittiin tai olisi pitänyt havaita.

Pankki ei vastaa asiakkaalle mahdollisesti aiheutuvasta taloudellisesta vahingosta, kuten esimerkiksi tulon menetyksestä, saamatta jääneestä tuotosta, kurssitappiosta, muissa sopimussuhteissa aiheutuvista häiriöistä, kolmannen osapuolen vaatimuksista taikka muusta Pankin taholta vaikeasti ennakoitavasta vahingosta.

Pankki ei vastaa selvitysyhteisön toiminnasta tai sen mahdollisesti asiakkaalle aiheuttamasta vahingosta. Jos selvitysyhteisön toiminnasta aiheutuu asiakkaalle vahinkoa, pankki ryhtyy kohtuulliseksi katsottaviksi toimiin korvauksen perimiseksi selvitysyhteisöltä sen mukaan kuin se selvitysyhteisön sääntöjen mukaan on mahdollista. Pankki maksaa viipymättä asiakkaalle hänelle kuuluvan osuuden saadusta korvauksesta.

Pankki ei vastaa liikkeeseenlaskijan, selvitysyhteisön, toisen arvopaperinvälittäjän, alisäilyttäjän maksukyvyttömyydestä, konkurssista, selvitystilasta, yrityssaneerauksesta tai vastaavasta menettelystä asiakkaalle aiheutuvista vahingoista. Pankki ei myöskään vastaa edellä mainittuihin menettelyihin liittyvistä velkojen vastuulle kuuluvista toimenpiteistä.

Pankki ei vastaa vahingosta, joka aiheutuu kolmansilta tahoilta, mukaan lukien liikkeeseenlaskijoilta, saaduista virheellisistä tiedoista.

2. Asiakkaan vastuu

Asiakas on velvollinen korvaamaan pankille välittömät vahingot, jotka aiheutuvat siitä, että asiakas ei täytä näiden ehtojen tai sopimusten mukaisia velvollisuuksiaan. Tällaisia vahinkoja voivat olla esimerkiksi sopimusrikkomuksen aiheuttamat ylimääräiset kulut ja työ sekä joukkovelkakirjojen hintojen ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuneet kustannukset.

Tehdessään päätöksiä sijoitustoimenpiteistä Asiakkaan on perustettava päätöksensä omaan arvioonsa joukkovelkakirjaa ja sijoituspäättökseen liittyvistä riskeistä. Asiakas vastaa toimintansa ja sijoituspäättökseen taloudellisista tuloksista ja veroseuraamuksista. Tämä vastuu on Asiakkaalla siitä riippumatta, onko pankki suorittanut Asiakasta tai joukkovelkakirjaa koskevan soveltuvuus- ja asianmukaisuusarvioinnin tai katsotaanko Asiakkaan saaneen sijoitusneuvontaa sijoituspäätöstä varten. Asiakas on tietoinen siitä, että sijoituspäätöstä ei voida perustaa pelkästään joukkovelkakirjaa koskevaan markkinointiin ja markkinointimateriaaliin, vaan joukkovelkakirjaa koskeviin tietoihin kokonaisuudessaan.

3. Väillinen tai epäsuora vahinko

Sopijapuoli ei vastaa toiselle sopijapuolelle aiheutuneesta väillisestä tai epäsuorasta vahingosta. Tällaisena vahinkona voidaan pitää muun muassa saamatta jäänyttä tuottoa sekä sijoituksesta johdettava tappiota.

4. Ylivoimainen este

Sopijapuoli ei vastaa vahingosta, joka aiheutuu ylivoimaisesta esteestä.

Ylivoimaisella esteellä tarkoitetaan sellaista seikkaa, joka estää sopijapuolen täyttämästä veloitettaan ja on ennalta arvaamaton, sopijapuolen toimin torjumaton ja kausaalissa syy-suhteessa veloitteen täyttämättä jättämiseen. Ylivoimainen este voi olla muun muassa häiriö sähköjen jakelussa, tieliikenteessä tai tietojärjestelmissä, tulipalo, luonnonmullistus, maanjäristys, sota, kapina ja lakko, työsulku tai muu työtaistelutoimenpide.

Sopijapuoli voi vedota ylivoimaiseen esteeseen vain, jos esteestä on ilmoitettu toiselle sopijapuolelle kirjallisesti tai muutoin todisteellisesti niin pian kuin se on ollut mahdollista tai sopijapuolella on muutoin ollut este tiedossa. Jos ylivoimainen este koskee pankkia, pankki voi ilmoittaa asiasta myös valtakunnallisessa päivälehdessä. Vastuusta vapautumisen edellytyksenä on lisäksi, että sopijapuoli on pyrkinyt mahdollisuuksien mukaan rajoittamaan toiselle sopijapuolelle aiheutuvaa vahinkoa.

VI Pankin erityinen selonottovelvollisuus ja epäilyttävät liiketoimet

Pankki noudattaa kulloinkin voimassa olevaa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä ja selvittämistä koskevaa lainsäädäntöä, sen perusteella annettuja viranomaismääräyksiä ja -ohjeita sekä itsesääntelyä. Pankilla on niiden perusteella velvollisuus hankkia tietoja asiakkaan tuntemiseksi muun muassa tämän toiminnasta, liiketoiminnan laadusta ja laajuudesta sekä perusteet pankin tarjoamien palvelujen tai tuotteiden käyttämiselle.

Asiakas vakuuttaa, ettei merkintään tai kauppaan käytettyjen varojen tai säilytykseen jätettyjen varojen alkuperään liity epäilyttäviä tai lainvastaisia piirteitä.

Jos pankki kuitenkin havaitsee esimerkiksi, että asiakkaan kaupankäynnin rakenne tai suuruus, yrityksen koko tai sen toimipaikan sijainti poikkeaa tavanomaisesta tai liiketoimilla ei ole ilmeistä taloudellista tarkoitusta taikka ne eivät sovi yhteen sen kokemuksen tai tietojen kanssa, jotka pankilla on asiakkaasta, pankin on rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä an-netun lain ja muiden rahanpesua koskevien säännösten mukaisesti asianmukaista huolellisuutta noudattaen selvittävät perusteet ja tarkoitus sen palvelujen käytölle sekä tarvittaessa selvittävät varojen alkuperä.

Jos pankilla on edellä tarkoitettujen erityisen selvitysvelvollisuuden täytettyään tai muutoin syytä pitää liiketoimea epäilyttävänä tai pankki epäilee liiketoimeen sisältyvien varojen laillista alkuperää, käyttöä rikoslaissa tarkoitettujen terrorismin rahoittamiseen tai sen rangaistavaan yritykseen, sillä on velvollisuus keskeyttää liiketoimi lisäselvityksiä varten tai kieltäytyä siitä sekä aina viipymättä ilmoitettava asiasta Rahanpesun selvittelykeskukselle tai muulle laissa määrätyle viranomaiselle ja annettava viranomaiselle sen pyynnöstä kaikki tiedot ja asiakirjat, joilla saattaa olla merkitystä epäilyn selvittämiseksi.

Jos liiketoimea ei voida jättää toteuttamatta tai jos liiketoimesta kieltäytyminen tai sen keskeyttäminen todennäköisesti vaikeuttaisi liiketoimen tosiasiallisen edunsaajan selville saamista, voidaan liiketoimi kuitenkin toteuttaa, jonka jälkeen asiasta on välittömästi ilmoitettava Rahanpesun selvittelykeskukselle tai muulle laissa määrätylle viranomaiselle. Lain mukaan pankki ei saa paljastaa ilmoituksen tekemistä sille, johon epäily kohdistuu.

Rahanpesun selvittelykeskus tai muu laissa määrätty viranomainen voi antaa Pankille määräyksen pidättäytymisestä toteuttamasta liiketoimasta enintään viiden (5) pankkipäivän ajaksi, jos tällainen pidättäytyminen on tarpeen rahanpesun tai terrorismin rahoittamisen estämiseksi tai selvittämiseksi.

Asiakas on tietoinen myös siitä, että jos pankki epäilee asiakkaan liiketoimessa lain vastaista sisäpiirintiedon väärinkäyttöä tai arvopaperin kurssin vääristämistä, pankin on viipymättä ilmoitettava tästä Finanssivalvonnalle tai muulle laissa määrätylle viranomaiselle eikä pankki saa paljastaa ilmoituksen tekoa asiakkaalle. Pankki vastaa tällöin asiakkaan taloudellisesta vahingosta vain, jos pankki ei ole noudattanut sellaista huolellisuutta, jota siltä olosuhteet huomioon ottaen voidaan kohtuudella vaatia.

VII Muut ehdot

1. Sovellettava laki ja ristiriidat

Näihin ehtoihin sovelletaan Suomen lakia ja soveltuvin osin kulloinkin voimassa olevia markkinasääntöjä. Mikäli nämä ehdot poikkeavat kulloinkin soveltuvasta pakottavasta lainsäädännöstä taikka markkinasäännöistä, sovelletaan ensisijaisesti lakia ja markkinasääntöjä.

Mikäli nämä ehdot poikkeavat liikkeeseen laskettavan joukkovelkakirjalainan lainaehdoista, sovelletaan ensisijaisesti lainaehdoja.

Nämä ehdot ovat saatavilla suomen-, ruotsin- ja englanninkielellä. Mikäli niiden välillä on ristiriitaa, niin ratkaisevat ovat suomenkieliset ehdot.

2. Riitaisuuksien ratkaiseminen

Kaupankäynnistä aiheutuvat riidat ratkaistaan Helsingin käräjäoikeudessa. Kuluttajana pidettävällä asiakkaalla on kuitenkin oikeus nostaa kanne kotipaikkansa käräjäoikeudessa, mikäli asiakkaan kotipaikka on Suomessa.

Mikäli pankki niin haluaa, voidaan riita ratkaista välimiesmenettelyssä välimiesmenettelystä annetun lain mukaisesti. Asiakkaan ollessa kuluttajansuojalain tarkoittama kuluttaja, edellytyksenä on kuitenkin, että asiakas antaa välimiesmenettelyyn suostumuksensa. Tässä tapauksessa pankki vastaa välimiesten palkkioista, ellei asiakas ole ilmeisen perusteettomasti nostanut tai vastustanut kannetta.